

Verksamhetsberättelse 2025

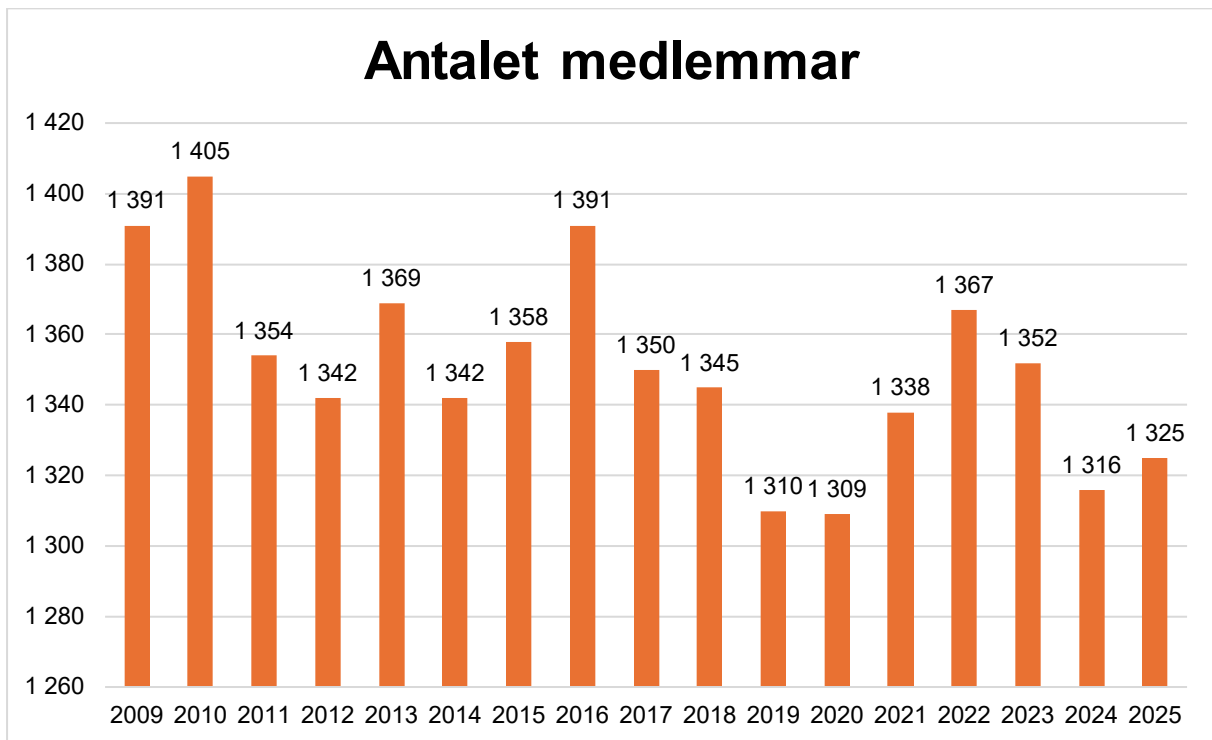
Nova Scotia Duck Tolling Retrieverklubben

Verksamhetsberättelse

Nova Scotia Duck Tolling Retrieverklubben 2025

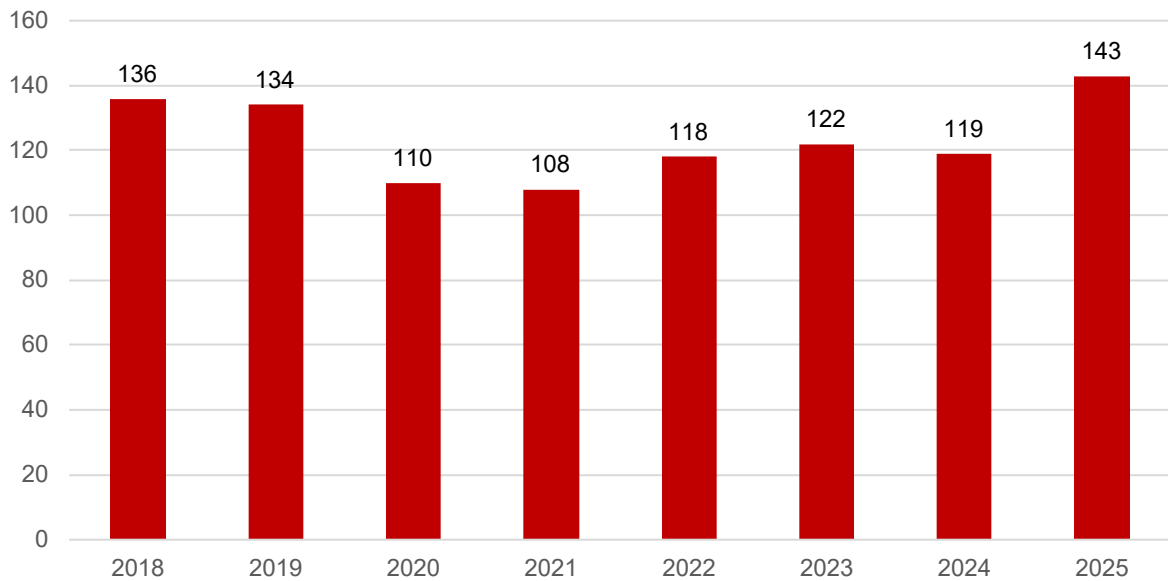
Nova Scotia Duck Tolling Retrieverklubben är rasklubben som representerar de hundägare som valt Tollaren, Nova Scotia Duck Tolling Retriever, som sin ras. Klubben, som vanligtvis benämns Tollarklubben, ingår som medlemsorganisation i SSRK (Svenska Spaniel och Retrieverklubben) som i sin tur är en specialklubb inom SKK och samlar de fjorton spaniel- och retrieverraserna. Klubben verkar inom det delegerade rasansvaret för Nova Scotia Duck Tolling Retriever som avtalats mellan SSRK och Tollarklubben, ett rasansvar som i sin tur delegerats till SSRK från Svenska Kennelklubben (SKK). Klubben är öppen för svenska och utländska medlemmar.

Klubben hade 1325 medlemmar den 31 december 2025, vilket är en ökning med 9 medlemmar jämfört med året innan.

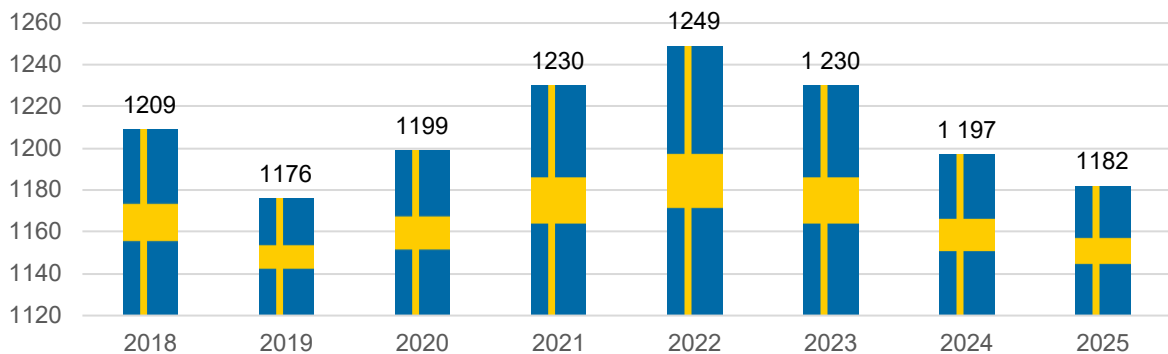

Av de 1325 medlemmarna är 143 bosatta i utlandet, dvs 1182 är bosatta i Sverige. Antalet utländska medlemmar ökade något under 2025 och dessa motsvarar nästan 11% av klubbens medlemmar.

Antalet internationella medlemmar

Antalet Svenska medlemmar

Klubbarbetet

Styrelsen har under det gångna året sett ut på följande sätt:

Ledamöter

Åsa Roosqvist
Carina Bojertz
Therese Knutsson
Malin Kånåhols
Gunliz Bengtsson
Romy Jonsson
Henrietta Hellström

Ordförande
Kassör
Avel
Jakt
Specialen
Uppfödare /sekreterare
Exteriör

Suppleanter

Louise Blomqvist
Tyra Löfqvist

Aktivitet
Kommunikation och PR

Klubbmötet 2025 avhölls 15 mars på Scandic Upplands Väsby.

Styrelsen har tillsammans med det konstituerande mötet i samband med klubbmötet haft 11 stycken protokollförda styrelsemöten under året. 8 av dessa har varit digitala möten via Zoom, 2 har varit fysiska styrelsemöten över två dagar samt ett konstituerande styrelsemöte direkt efter klubbmötet i mars 2025.

Under 2025 har löpande medlemsfrågor av olika karaktär behandlats.

Under året har välkomstbrev till nya medlemmar skickats ut. Det har också förevarit kommunikation med medlemmar via mail och via klubbens Facebooksida. Klubben skickar också brev med information om klubben till alla nya Tollarägare, även de som inte är medlemmar.

Guldapporten, priset som lyfter fram någon av våra eldsjälar, tilldelades 2024 Mats Viker med motiveringen *"För sitt mångåriga engagemang som ordförande i Tollarklubben där han med stor entusiasm bidragit till klubben och Tollarens utveckling."*

Klubben deltog inte med någon rasmonter på MyDog i Göteborg. Klubben deltog med en rasmonter i Stockholm i december med ett mycket stort besökstryck.

Tollarklubben deltog i SSRKs fullmäktigemöte genom ordförande Åsa Roosqvist och jaktansvarig Malin Kånåhols.

Dagen efter klubbmötet 2025 arrangerades en uppfödarträff för alla uppfödare.

Ekonomi

För 2025 budgeterades ett underskott på – 43 500 kr, dock blev utfallet ett underskott med -16 733 kr.

Tollarspecialen slutade med ett underskott på -1 400 kr.

En del kostnadsposter ökar i takt med inflationen, vilket påverkar kostnader för hotell och konferens i samband med klubbmöten, fysiska styrelsemöten och boende för Tollarspecialen för domare etcetera. Dessutom har portot för utskick av klubbens tidning Tollaren ökat kraftigt de senaste två åren, och förväntas öka än mer framgent.

Klubben har en fortsatt bra ekonomi och hade vid årets slut ca 410 00 kronor på banken.

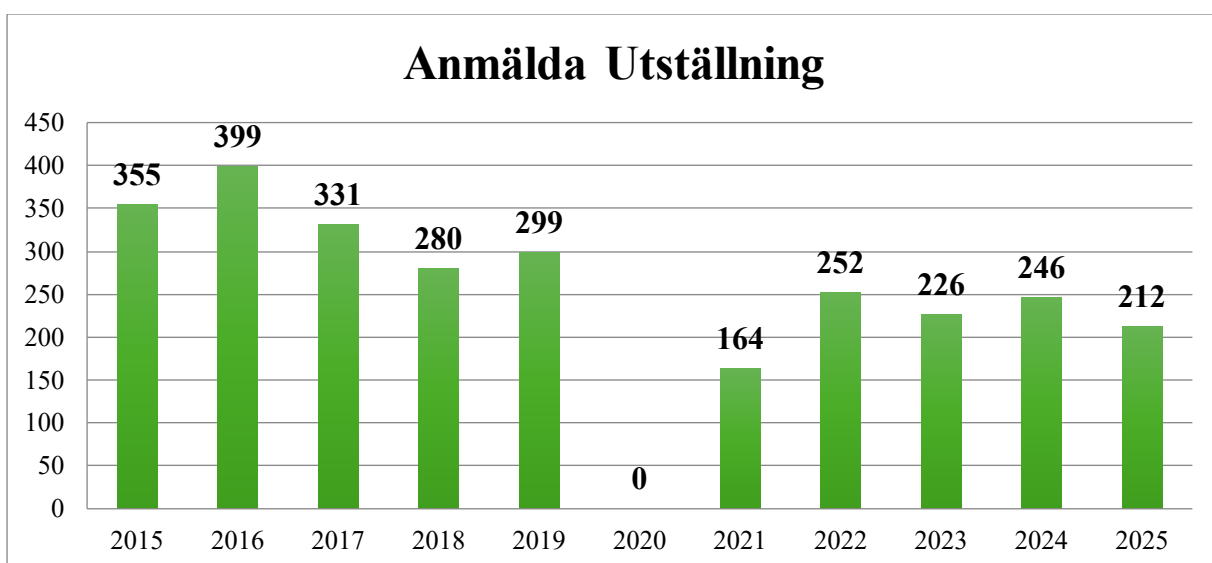
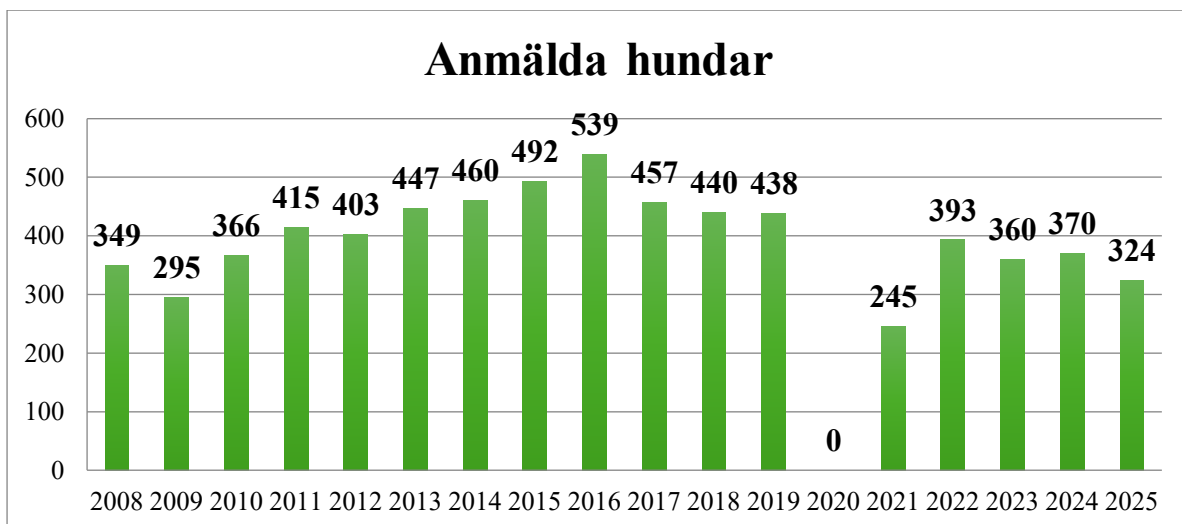
Tollarspecialen 2025

Vår stora rasspecial, Tollarspecialen, hölls i år den 31 juli – 3 augusti i Hishult i Laholms kommun.

Totalt var 324 Tollare anmälda till 521 anmälda starter. 11 länder var representerade

Antal anmälda i respektive gren på Tollarspecialen 2025

Utställning	212
WT	78
TJP	156
Prova på	25
Rallylydnad	56

BIS:

C.I.B. FI UCH FI VCH EE JUCH RTK3 Belle Fox Twinnie The Pooh
 Ägare: Tuula Taskinen, Finland

BIM:

J RLD N&F&A SE RALLYCH SE UCH LD STARTKLASS Agrosofens Lyxförpackning
 Ägare: Maria Ivarsson

Tollarmästare:

J NORD JCH NO CH SE VCH Inlicios Soul Music
 Ägare Håkan Linde

Juniortollarmästare:

J NO UCH DK UCH NO CH NL JCH Drivkraftens Ihärdiga Baxter til DC
 Ägare Odd Arne Grødem, Norge

Årets Viltspårstollare:

SEVCH Bikje's Love Me Tender

Ägare Henrietta Hellström

Exteriör/utställning

Under 2025 deltog 301 (290) tollare 784 (758) gånger på 62 (65) officiella utställningar, arrangerade över hela Sverige. Detta är en ökning med 26 starter från 2024. 52 olika exteriördomare har dömt våra tollare. SSRK har arrangerat 26 Nationella, SKKs länsklubbar har varit arrangör för resterande, 10 Nationella, 13 Nordic Dog Show och 13 Internationella. (2024 års siffror inom parentes)

Ingen exteriörbedömning av tollare har genomförts under 2025.

Av dessa totalt 784 anmälda hundar var 364 (368) hanar och 420 (390) tikar.

Antal startande i de olika klasserna har fördelats enligt nedan (siffrorna inom parentes visar fördelning hane + tik).

Juniorklass	186(76+110)	Öppenklass	243 (122+121)
Unghundsklass	97 (37+60)	Championklass	66 (45+21)
Jaktklass	135 (58+77)	Veteranklass	57 (26+31)

Antal anmälda tollare till utställning mellan åren 2017 och 2025

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antal bedömningar	1083	1059	1087	112	220	723	888	758	784

Kvalitetsbedömningarna 2025 fördelning i antal och procent

Kvalitetspris	Hanar		Tikar		Totalt		Varav Ex.+ CK tot.	
Excellent	249	68,4 %	282	67,1 %	531	67,7 %	268	34,2 %
Very Good	98	26,9 %	117	27,9 %	215	27,4 %		
Good (god)	15	4,1 %	18	4,3 %	33	4,2 %		
Sufficient	1	0,3 %	0	0 %	1	0,1 %		
Disqualified	1	0,3 %	2	0,5 %	3	0,4 %	2 ment.	1 färg
Cannot be judged CBJ	0	0,3 %	1	0,2 %	1	0,1 %		

Under 2025 varierade antalet anmälda mellan 2 och 51 tollare per utställning, i medeltal deltog 13 hundar per utställningstillfälle.

Svensk vinnare utsågs på Stockholms hundmessa 14 december 2025, samtliga Crufts Kvalificerade 2026.

BIR och Svensk vinnare tik – RLD N SE U(U)CH SE VCH SE V-25 **Maalarigårdens Catalina af Rider**
BIM och Svensk vinnare hane – SE U(U)CH NORD V-24 SE V-25 **Redtastic Big Burning Heart (FI)**

Svensk Junior vinnare hane – SE JV-25 **Adoreas Red Xzenta to Naámans (NO)**

Svensk Junior vinnare tik – SE JV-25 **Adoreas Red Xbox (NO)**

Svensk Veteran vinnare hane – SE UCH C.I.B. C.I.E. Nord VV-24 Nordic CH Nordic VCH RLD N RLD

F RLD A RLDCH SPH I SE VCH *Njupavallens Tiro*

Svensk Veteran vinnare tik – DK UCH NO UCH RLD N RLD F RLD A RLD M SE Rally CH SE UCH SE VV-23 SE V-24 SE VV-24 SE VV-25 *Redmound's Life is To Run For Fun* (Dansk)

Tollarspecialen arrangerades 2025 i Hishult tors-söndag den 31 juli - 3 augusti. Söndagen avslutades specialen som brukligt, med den stora utställningen. Totalt bedömdes 184 hundar fördelat på 5 ringar. Årets domare var Jan Hengren, Kjell Svensson, Kim Bay (DK), Charlotta Melin och Petra Junehall.

Deltagande hundar i de olika klasserna fördelades så här på specialen-utställningen:

	Totalt	H	T		Totalt	H	T
Valp I	4	2	2	Valp II	12	5	7
Diskvalificerande fel	7	6	1	Junior	29	8	21
Unghund	14	5	9	Jakt	32	19	13
Öppen	47	13	34	Champion	22	13	9
Senior	4	2	2	Veteran	13	6	7

I september 2025 hölls exteriördomarkonferens i regi av SSRK, konferensen hölls för första gången i ett digitalt format med förproducerat material – filmade hundar i stående och rörelse samt en presentation av rasen framförd av erfarna domaren Ann-Chatrine "Ankan" Edoff som dömt rasen ett flertal gånger officiellt men även vid vår tollarspecial. Inför konferensen reviderades också exteriördomarkompendiet. Det tidigare kompendiet framställdes 2015 och uppdaterades inför konferensen med anpassning till SKK:s nya mall för exteriördomarkompendier och kompletterades med ytterligare bildmaterial. Kompendiet samt den filmade raspresentationen finns publicerade på SSRK:s hemsida.

Utbildning

Tollarklubben genomförde 2025 en föreläsning om anatomi, funktion och prestation i samband med klubbmötet. Dagen efter klubbmötet genomfördes en workshop kring genetisk mångfald och funktion.

2025 hölls en träff för aktivitetsgruppsansvariga i hela landet. Platsen var Herrfallets camping vid Hjälmarens strand, i närheten av Arboga. På träffen var 17 aktivitetsgrupper representerade med totalt 30 personer och 34 tollare.

Lagkampen

Den populära Lagkampen genomfördes i Blekinge under Sydösttollarnas ledning.

Information

Vår klubbtidning Tollaren har under verksamhetsåret utkommit med fyra nummer. Under året har Karin Hammar arbetat med tidningen som redaktör och Jessica Zander överlämnade arbetet som tidningens layoutare till Malin Fastesson och Malin Vestergren som nu ingår i redaktionsrådet för tidningen. Tidningen trycks hos Wikströms tryckeri AB.

Under året har Catharina Söderlind varit rasinformatör och hanterat rasinformation till potentiella valpköpare mm.

Under verksamhetsåret har Tollarklubben haft Agria Djurförsäkringar och Dummies.se som samarbetspartners. Royal Canin var sponsor avseende hundfoder på Tollarspecialen.

Hemsidan, www.tollarklubben.se har hanterats av web-master Elin Kossman.

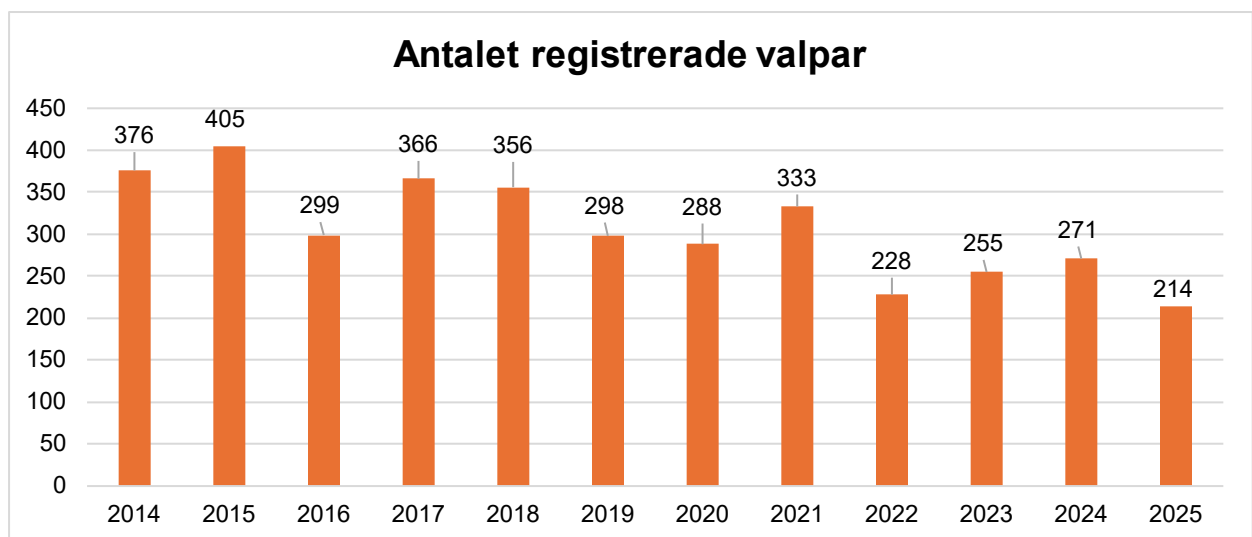
Prima 4 You är webbshop för Tollarklubben.

Avel och uppfödning

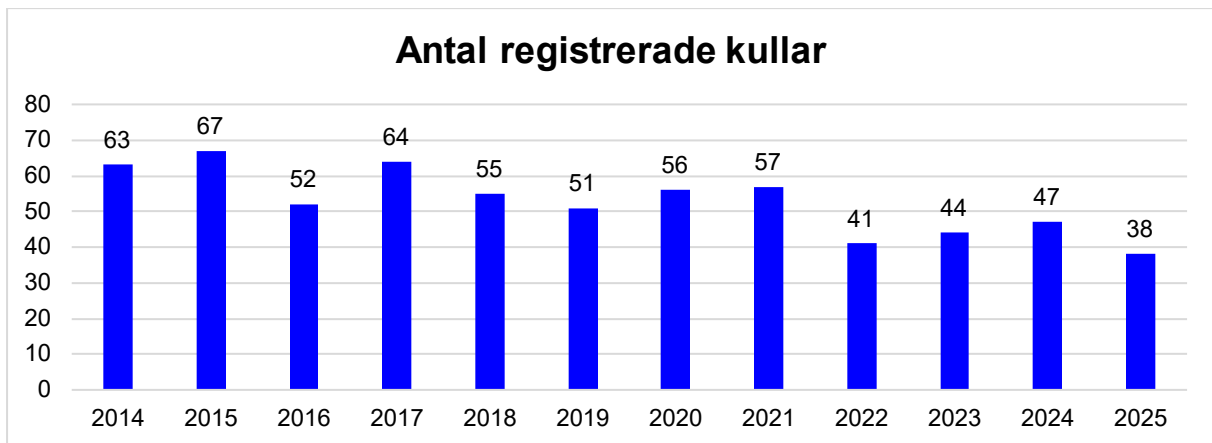
Valpar och kullar

Under 2025 registrerades 214 tollare, 120 tikar (65%) och 94 hanar (44%). Därutöver registrerades även 9 import, 4 hanar samt 5 tikar. Importer har skett från Norge (3+1), Danmark (0+1), Tyskland (0 + 1) Canada (1 + 1) samt USA (0+1). Tre av importerna är efter svenskregistrerade hanar. Fyra av importerna är kullsyskon, från två olika kullar.

2025 års registreringssiffror är de lägsta sedan innan 1990. År 2000 låg registreringssiffran på 217 individer, men annars är 2025 års registreringssiffror det lägsta som sagt sen innan 1990 (36 år sedan). I genomsnitt räknat på de senaste 10 års registreringssiffror ligger genomsnittet registrerade valpar på 291 st.

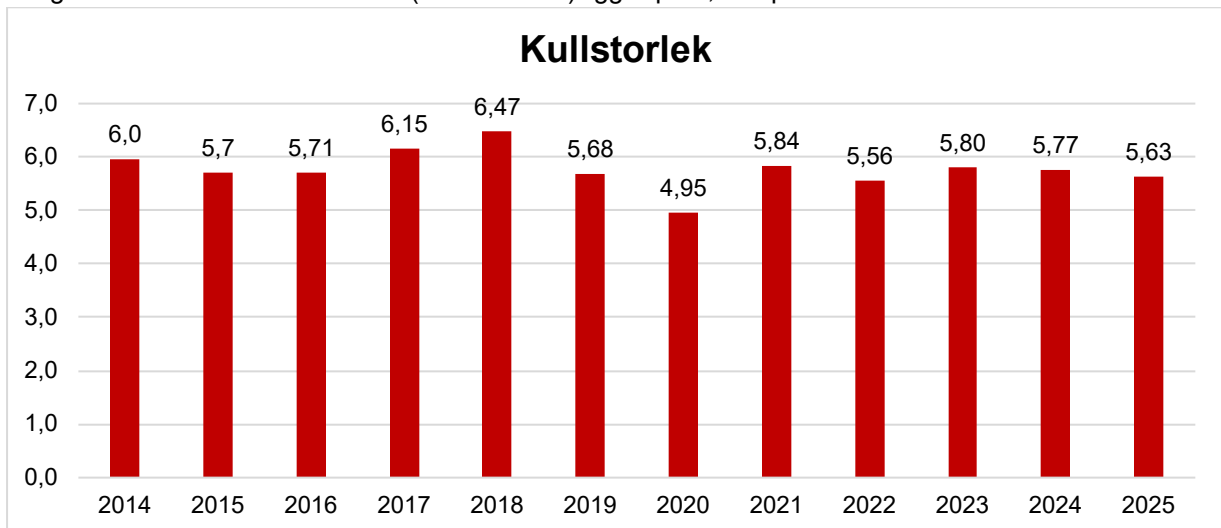

De 214 registrerade valparna under 2025, fördelades på 38 kullar. I genomsnitt under den senaste 10 års-perioden har det registrerats 51 kullar om året. Alla kullar under 2025 har två föräldrar som var äldre än 24 månader när kullen föddes.

Den genomsnittliga kullstorleken räknat på antal registreringar under 2025 låg på 5,63 valpar/kull, importer ej medräknade, med en variation mellan 2 till 10 valpar/kull. 2025 års kullgenomsnitt ligger under genomsnittet som är 5,9 valpar/kull räknat över en 30 (1995 – 2025) årsperiod. Vanligast kullstorleken under 2025 innehöll 6 valpar.

Kullgenomsnittet de sista 10 åren (2015 – 2025) ligger på 5,8 valpar/kull.

Under 2025 registrerades 5 nya kennelnamn för rasen.

Antal individer som använts till 2025 års registrerade kullar

Hanar

Två hanar har 2 respektive 3 kullar efter sig under 2025 Dessa står för 10,3% av de registrerade valparna under 2025.

25 hanar har en kull vardera registrerade valpar efter sig under 2025.

25 hanar har haft sin första svenskregistrerade kull valpar under 2025.

4 hanar har sin andra svenskregistrerade kull valpar under 2025.

3 hanar har sin tredje svenskregistrerade kull valpar under 2025.

4 hanar har sin fjärde svenskregistrerade kull valpar under 2025.

2 hanar har sin sjätte svenskregistrerade kull valpar under 2025.

Under 2025 har 6 utlandsregistrerade hanar använts i avel. Därutöver har 2, sedan tidigare, importerade hanar registrerad kull under 2025.

Äldsta hanen som haft en kull valpar under 2025 var 11 år.

Yngsta hanen som haft en kull valpar under 2025 var 2 år och ca 1 månad.
Medelåldern för en hane med registrerad valpkull under 2025 var ca 5,5 år.

Tikar

38 tikar har använts i avel till de 38 kullar som registrerats under 2025.

2 tikar hade sin 3e kull registrerad under 2025.

11 tikar hade sin 2a kull registrerad under 2025.

25 tikar har registrerat sin första kull under 2025.

Äldsta tiken med registrerad kull valpar under 2025 var 7 år och ca 8 månader gammal.

Yngsta tiken med registrerad kull valpar under 2025 var 2 år och ca 8 månader gammal.

Medelåldern för en tik med registrerad valpkull under 2025 var ca 5,5 år.

Av de tikar som haft registrerad valpkull under 2025 var tre importörer.

Inavelsgrad

under 2025 låg på 0,6%. Sedan 2015 har inavelsgraden varierat mellan 0,4–0,8%.

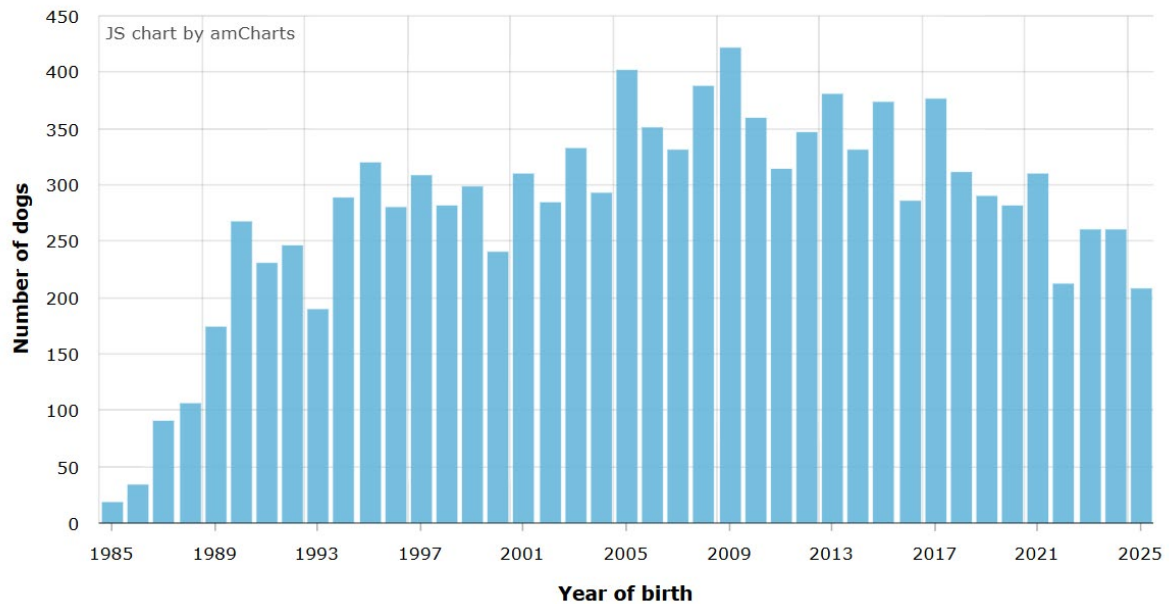
Den senaste tioårsperioden ligger genomsnittet på 0,59%. Observera att inavelsgraden ovan är endast grundad på 5 generationer.

Under 2024 övergick K9data till The Breed Archive. Detta gav flera funktioner än innan bl.a. pCOI för respektive land och totalt över populationen. Efter restaurering från en grupp europeiska avelsfunktionärer och rasintressenter, så innehåller databasen 85 000+ individer World Wide! pCOI för hela generationen (räknat på individer med full stamtavla på 7 generationer) ligger på 5,81%. Vi kan notera att Sveriges pCOI, 6,34%, ligger högre än World Wide populationen, och är även den högsta pCOI i Norden.

Genomsnittlig pCOI för populationen, beräknat på 83464 Tollare, ligger på 5,81%											
	Canada	USA	Sverige	Finland	Danmark	Norge	Tyskland	Nederländerna	Belgien	Polen	UK
Antal hundar	14519	8774	11362	9414	4629	3188	2279	8908	3142	1834	5160
pCOI	11,65%	7,00%	6,34%	5,14%	4,78%	4,80%	2,53%	2,35%	3,52%	1,94%	4,20%
Källa: The Breed Archive 2025 12 31											
Totalt antal hundar i databasen: 85066											
pCOI är beräknat på hundar med komplett stamtavla, i sju led, därför avviker antalet hundar med hur många hundar som finns i databasen.											
pCOI = Pedigree COI räknat över 7 generationer.											

Födda i Sverige genom tiderna

Number of dogs by year of birth

Barnbarnslista

Barnbarnslistans 10 i topp består av nio hanar och en tik i fallande ordning:

Renarder's Keystone Pioneer Aindow (281 svenska barnbarn)

Westerlea's Canadian Rockies (247 svenska barnbarn)

Aindow's Charlie (226 svenska barnbarn, även fader till R. Keystone Pioneer Aindow)

Oldholbans Frances Mac of Lyonhouse (189 svenska barnbarn)

Tollarbos Quiz A'Pollon (164 svenska barnbarn)

HyFlyer's Invincible Max (163 svenska barnbarn)

Duck Tail's Lagaz av Sigil (156 svenska barnbarn)

Jalna's ZamZam Zilver (149 svenska barnbarn)

River Fox Red Fire of Texmo (146 svenska barnbarn)

Kanadickens Jim Beam (145 svenska barnbarn)

Som synes så är hanar dominerande på 10-i-topplistan, då de i de flesta fall får fler valpar än tikarna. Topplistan har varit oförändrad under många år, men 2023 tillkom har en ny hane på listan nämligen River Fox Red Fire of Texmo född 2013 med 146 barnbarn. För att kunna ha kvar jämförelserna genom åren så får Kare Riverduck of Flottatjärn ligga kvar på listan (som hund nr 11 numera) över mest inflytelserika hanhundar, varvid 10-i-topplistan numera får heta 11-i-topplistan på hanhundsidan. Tiksidans "10-i-Topp" är oförändrad även i år.

Släktskapsindex (SI)

Under 2024 introducerades Släktskapsindex, SI. Släktskaps Index är ett avelsverktyg och hjälp att få en överblick av den svenska populationens släktskap med varandra. Ett SI värde för en individ berättar hur mycket den individen (baserat på stamtavleinformation) är besläktad med medelhunden i populationen. Ett Släktskapsindex på 100 är det medeltal som är antaget som medelvärde för populationen. Hundar som har ett värde på över hundra är lite mer besläktade (stamtavlemässigt).

med de andra individerna i populationen. Medan hundar med ett SI index på under 100 är lite mindre besläktade med populationen. Släktskapsindexet baseras på stamtavleinformation (normalt 3–8 generationer).

SI snitt för 2025 års kullar ligger på 100,77 för de 31 kullar som har SI och är i genomsnitt beräknade på 6,7 generationer. 39% av kombinationerna som är gjorda under 2025, hade ett SI på 100 eller under. Sju kullar saknar SI för 2025 och detta beror på i 6 fall på utländsk fader och 1 pga äldre fader än vad Si sträcker sig över. I 2025 års släktskapsindexberäkning, låg 40% av populationens SI på 100 eller under. Av 2025 års kombinationer låg den kull med högsta SI på 112,1 (7,65), och den lägsta på SI = 82,3 (4,36), Observera att SI beräknas på den avelsaktiva populationen, och kan således inte jämföras mellan åren, då ny avelsaktiv population beräknas vart år.

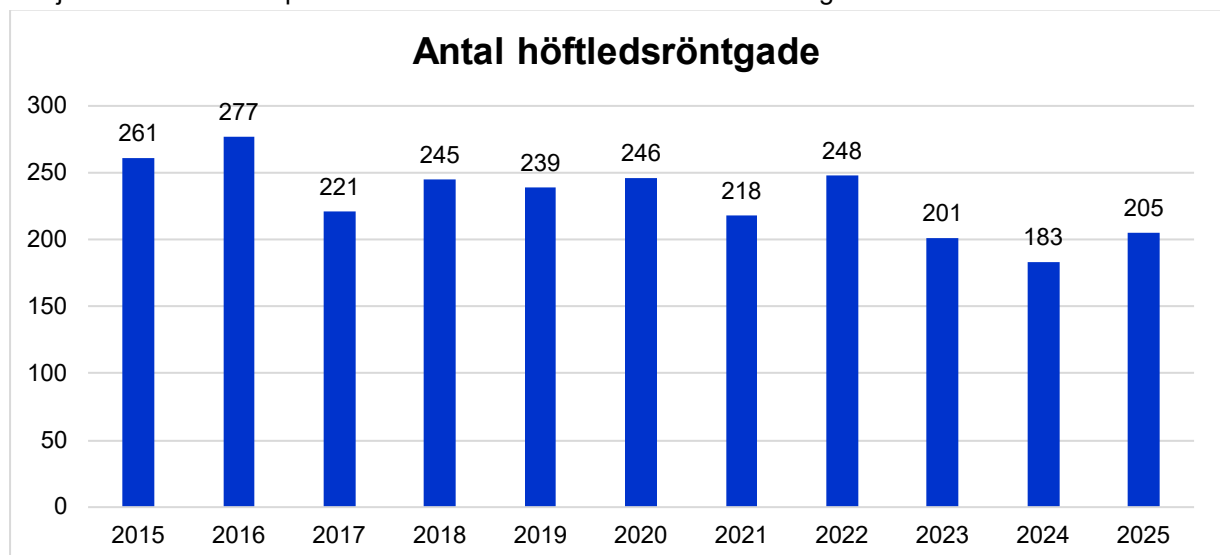
I TBA kan man titta på Ancessterloss, dvs hur många förfäder man tappar i en 7-leds stamtavla. Och där ligger förlusten på 21 % i genomsnitt på de 38 registrerade kullarna.. Det vanligaste är att man dubblar (linje avlar) på en individ först i 5e generation (19 kullar) och därefter i 6e generation (11 kullar). 2025 hade även en kull som dubblade individer redan i 3e generation samt 7 kullar som dubblade första gången i 4e generationen. Kombination som hade lägst Ancestor loss låg på 11,8 % och högsta 38,2%.

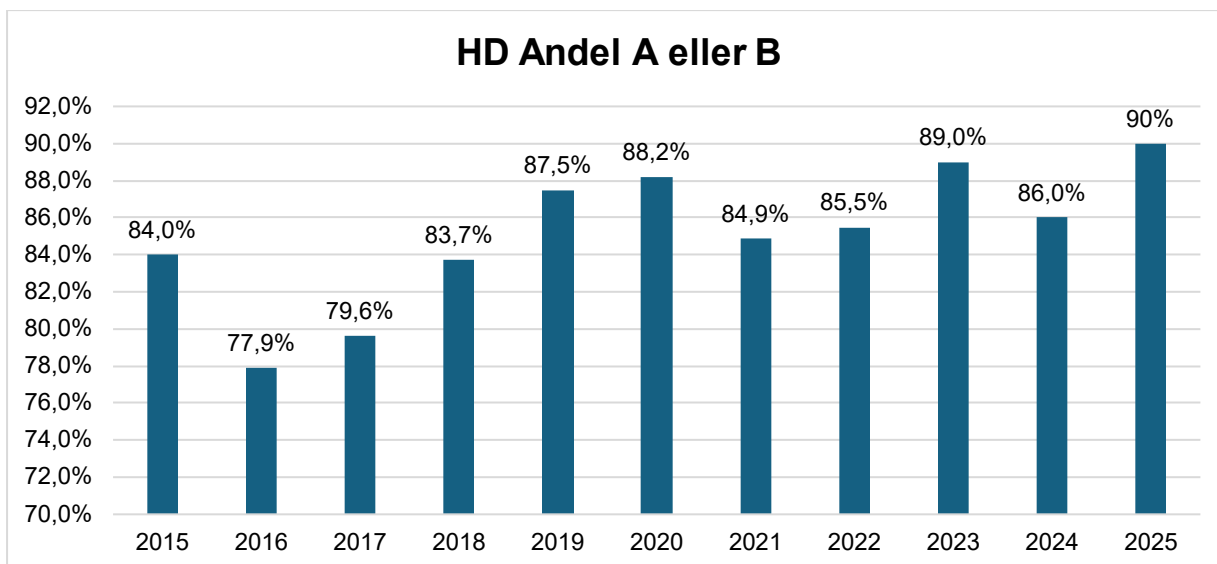
HD - höftledshälsa

Under 2025 fick 205 tollare känd HD status. Av de röntgade individerna under 2025 var 44% hanar och 56 % tikar.

90% av de röntgade fick gradering HD grad A eller HD grad B (fd.UA) (148 st med HD grad A och 36 st med HD grad B.) Av de 10% som röntgades under 2025 med höftledsdysplasi, så befanns 18 st med HD grad C och 3 st med HD grad D..

Av de individer (1+2) som hade grövre HD gradering dvs HD grad D kom en av dessa ur en kull med ett preliminärt HD index på över 100, en kommer ur en kull på preliminärt HD-index på 90 och den tredje individen saknar preliminärt HD-index. Denna individen är röntgad vid 2 års ålder o 10 månader.

Av de tollare med HD grad A, har 119 av 148 ett HD-index på 100 eller där över (80%)
 Av de tollare med HD grad B, har 2 av 36 ett HD-index på 100 eller där över (6%).
 Av de tollare med HD grad A eller B, har 121 av 184 ett HD-index på 100 eller där över (66%)

37 av 38 kullar har två föräldradjur med HD grad A eller HD grad B (98%)
 1 av 38 kullar har en förälder med HD grad A och det andra föräldradjuret har HD grad C (BxC) (3%)

Preliminärt kullindex (HD) vid parning för kullar registrerade 2025

21 av 38 kullar har ett preliminärt kullindex (HD) på 100 eller över (55%)
 7 av 38 kullar har ett preliminärt kullindex (HD) mellan 95 - 99 (18%) (2x 99, 4x 98, 1x 97)
 4 av 38 kullar har ett preliminärt kullindex (HD) under 95 (11%) (3x 94, 1x 93)
 6 av 38 kullar har inget beräknat preliminärt kullindex (HD) Utländsk hane (16%)

Not: RAS rekommendationen säger: Att alla parningar rekommenderas ha ett preliminärt HD-index på minst 100 enligt SKKs rekommendation. Rekommendationen efterlevs till 55%

Genomsnitt för kullar med preliminärt kullindex för HD (32 kullar) 101,18
 Genomsnitt för kullar inklusive utan preliminärt kullindex för HD (38 kullar) 85,21

HD-index för kullar födda 2020 – 2024 (Snitt över en 5-årsperiod)

Diagnos	Antal (andel) undersökta		Medelvärde HD-index
HD A	461	(62,5 %)	106
HD B	193	(26,2 %)	94
HD C	66	(8,9 %)	86
HD D	15	(2,0 %)	80
HD E	3	(0,4 %)	75
Totalt antal undersökta	738	(54,66)	
Antal födda	1 350		

Av de tollare som föddes under 2024 har hittills 114 st höftledsröntgats dvs. 44 % av årskullen.
 Snittåldern vid röntgen är 15 månader. Av dessa var 100 st fria, (78 st med HD grad A samt 22st med HD grad B), vilket motsvarar 88%. Av de 14 st som fått anmärkningar på höftlederna, vilket

motsvarar 11%, hade 11 st HD grad C, samt 3 st HD grad D.

Under 2025 har vi fortsatt att följa utveckling av hur HD-index ser ut för rasen. HD-index är en skattning av individens avelsvärde avseende HD. HD-index tar hänsyn till hela individens familj, och inte enbart själva individens screenade HD-resultat. Detta avelsverktyg hoppas vi på sikt skall kunna ge tollarna en bättre höftledshälsa. I dagsläget har Tollarklubben samma rekommendation för en kombination som SKK rekommenderar, dvs att HD-index för en tilltänkt kombination bör ligga på 100 eller däröver.

Rasens medelvärde för HD-index:

2019	2020	2021	2022	2023	2024
95	98	99	98	102	99

ED - armbågsledshälsa

Under 2025 har 197 tollare fått känt ED resultat. Av de ED röntgade var 45% hanar och 55 % tikar.

187 st var UA (95%), 7 st med ED grad 1 (4%), samt 3 st med ED grad 3 (1,5%). Av de individer som fått en ED gradering var 6 (60%) hanhundar samt 4 (40%) tikar. De tre individer som fått ED grad 3, var samtliga hanhundar.

En individ är ED röntgad två gånger under året med samma resultat (ED grad1).

70% har olika graderingar på sina armbågar.

90% av de individer som fått en ED gradering, har friröntgade höfter.

97% har röntgat både höfter och armbågar samtidigt under året.

Två individer är syskon, ett av syskonen har ED grad 1 (tik) respektive ED grad 3 (hane).

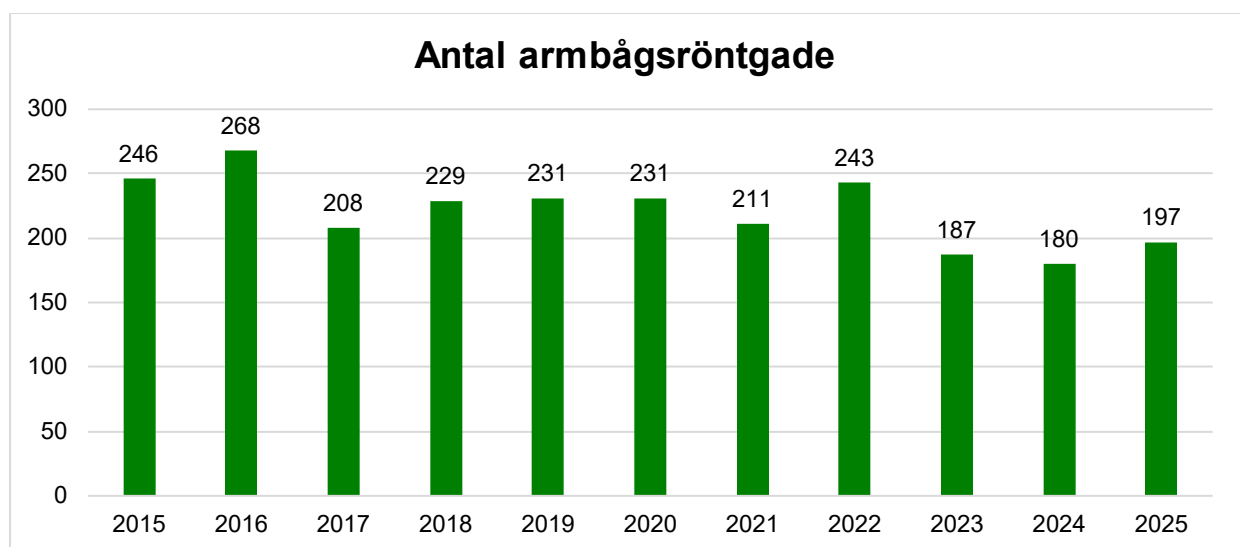
Utöver dessa kullsyskon har en annan individ med ED grad 3 ett kullsyskon med ED gradering sedan tidigare (röntgade under 2024)

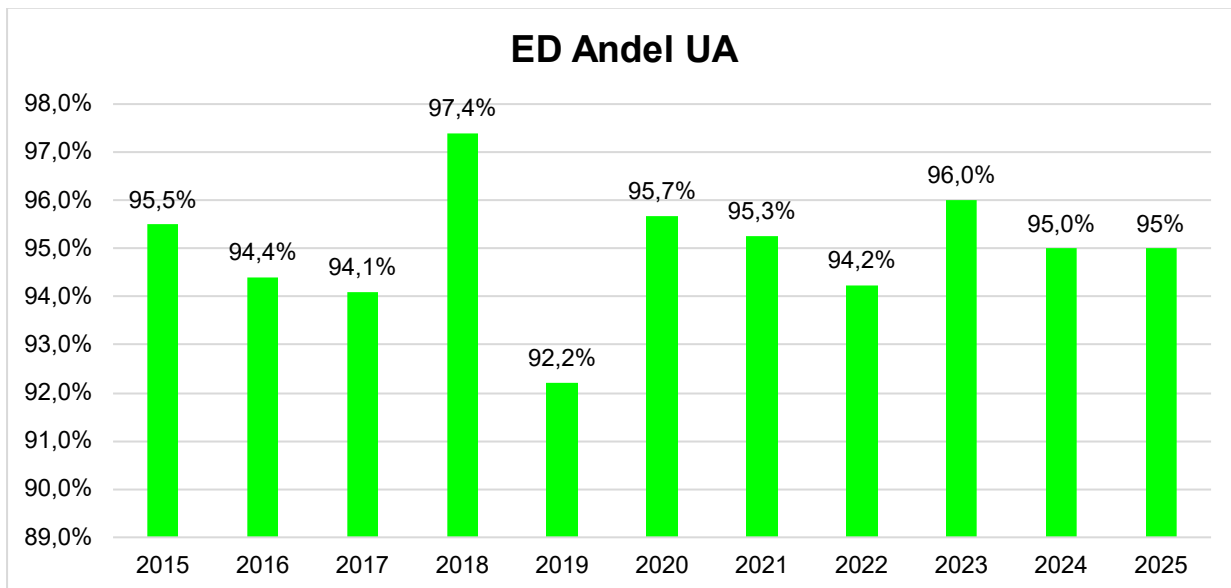
95% av årets kombinationer har två föräldradjur med känd ED status (alla ua)

5% (två kombinationer) har endast en förälder med känd ED status (ED 0/0)

Not: Enligt RAS rekommendationer: Att inte använda hund med ED i avel och inte dubbla ED belastade linjer. 95% följer rekommendationen.

I genomsnitt räknat över en 10 års period så ED röntgas ca 68% av årskullens individer.

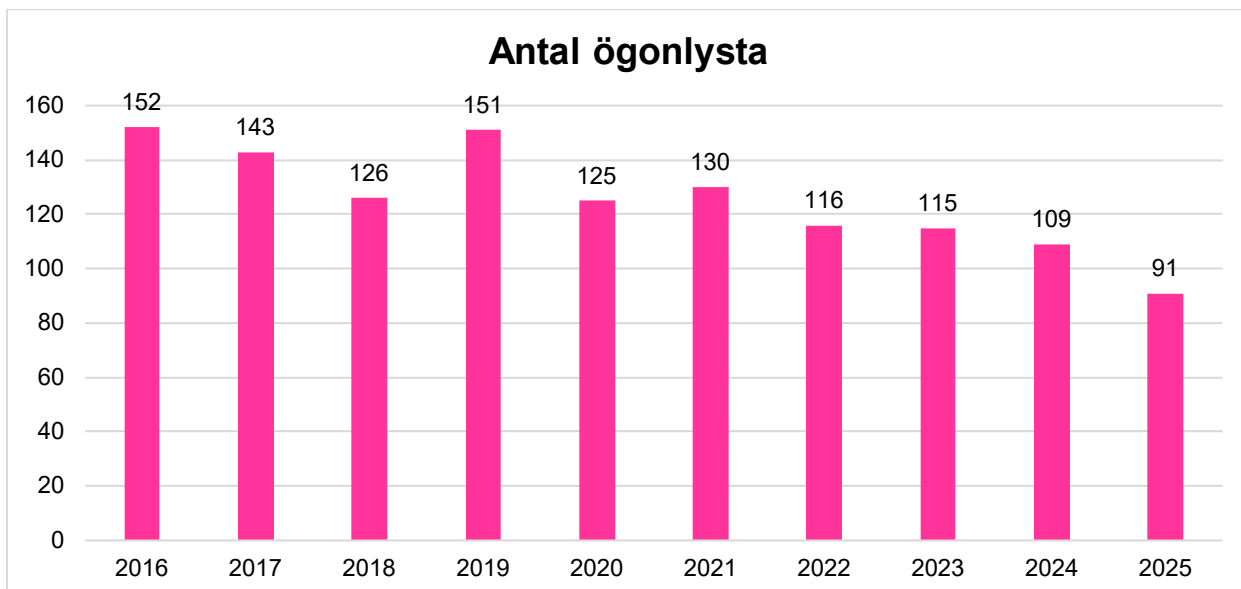

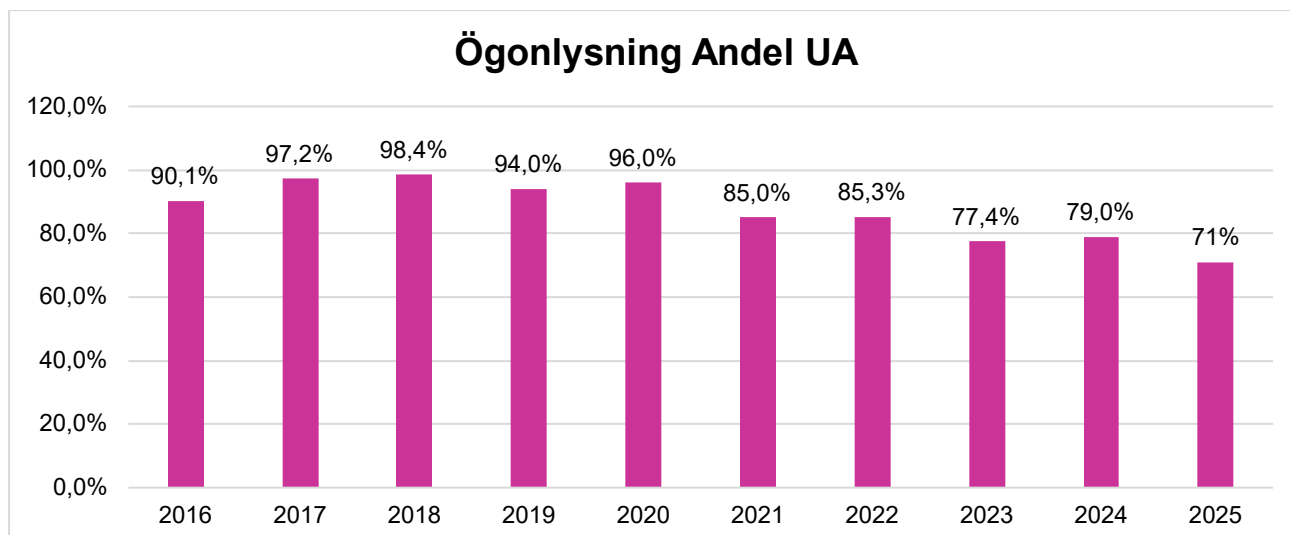
Ögonhälsa

I februari 2025 övergick ögonlysningsprotokollen från SSVO till ECVO, ett led i att lättare kunna få en helhetsbild av ögon diagnoser i hela Europa. Detta innebar för svensk del att vi fick stifta bekantskap med en del nya diagnoser, inte nödvändigtvis som innebar avelstopp. Ögonlysningsresultaten anges numera på engelska.

Under året ögonlystes totalt 91 individer på både SSVO & ECVO certifikat. (4 + 12 hanar (SSVO) samt 34 + 41 tikar (ECVO))

Av dessa var 71% ögonlysta utan anmärkning (UA + distichiasis 81%).

22 individer har ögonlysts med en diagnos under året.

Fördelning för ögondiagnoserna enligt nedan:

9 tollare med Distichiasis (10%)

3 tollare med Other lens opacities: punctata Affected

2 tollare med Lacrimal punctum atresia/micropunctum Affected

2 tollare med Cataract (later onset) Cortical Affected

1 tollare med Retinal Dysplasia (RD) (multi)focal Undetermined

1 tollare med Retinal Dysplasia (RD) geographical Affected

1 tollare med Corneadystrofi

1 tollare med Persistent Pupillary Membrane iris Affected

1 tollare med Oth lens opac nuclear fiberglass/pulverulent Affected

1 tollare Other lens opacities: suture line Affected

Äldsta som är ögonlyst är 11 år och 10 månader (hane – UA)

Yngsta som är ögonlyst är 12 månader (hane – Lacrimal Punctum Atresia/icropunctum Affected)

I genomsnitt ögonlyses 20 % av respektive årskull (räknat under en 8 års period 2016 – 2023).

I genomsnitt ligger antalet ögonlysta UA runt 80,41%.

Utfall för ögonstatus för kullar registrerade 2025

32 av 38 kullar har två föräldrar med känd ögonlysningsstatus inom ett år innan parning (84%)

4 av 38 kullar har föräldrar med ögonlysningsstatus där en eller bägge av parterna inte faller inom gränsen för ett år innan parning (11%)

2 av 38 kullar har ingen förälder med känd ögonstatus vid födsel tillfället (5%)

Not: Rekommendationerna i RAS säger: Att hundar med allvarliga och/eller ärftliga ögonsjukdomar inte ska användas i avel samt att avelsdjur är ögonlysta inom 12 mån före parningstillfället. Hund som uppnått 8 års ålder behöver bara ögonlysas en gång efter 8 års ålder. Rekommendationen efterlevs till 84%.

Avelspolicyn förtydligar även att: Individer med ögonstatus av mild karaktär som inte påverkar individen får endast paras med partner ögonlyst UA. Förtydligandet efterlevs till 100%.

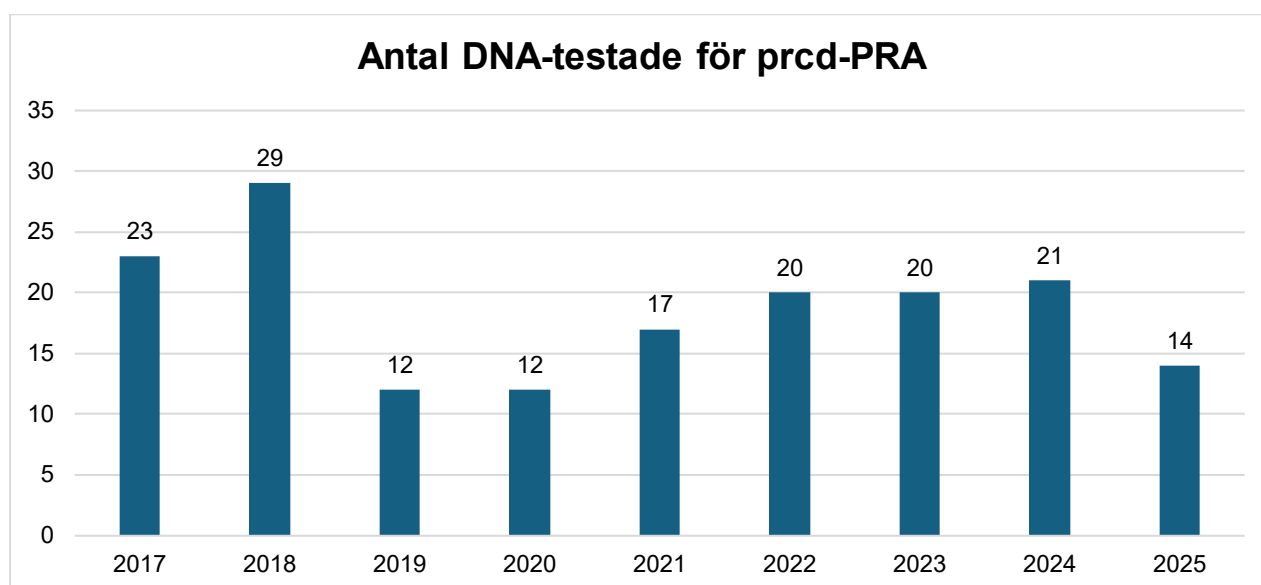
prcd-PRA

14 tollare har under 2025 registrerade DNA-testresultat hos SKK avseende prcd-PRA.

12 är DNA-testade fria (A) och 2 är DNA-testade anlagsbärare (B).
100 tollare registrerades som hereditärt fria under året.

Sedan resultaten började registreras hos SKK (2002) har totalt 637 tollare känt testresultat för prcd-PRA. 432 har testresultatet fri (A), 202 har testresultatet anlagsbärare (B) och 12 har testresultatet sjuka (C). Totalt har 1 823 tollare registrerats som hereditärt fria.

Utifrån avelsrekommendationerna i RAS för prcd-PRA visade, för kullar registrerade under 2025, att 95% av kombinationerna hade en eller två DNA-testade/hereditärt fria testade föräldradjur.

Tollarsjuka

Forskningsprojektet hos SLU om Tollarsjuka fortskrider och man tar löpande tacksamt emot prover från tollare som har diagnostiserats med Tollarsjukan (SRMA och/eller IMRD alt. SLE liknande sjukdom) och är i det akuta stadiet av sjukdomen (dvs. innan behandling).

Tollarprojektet har sedan 2021 utökats med cancersjukdom. Projektet behöver således även prover från tollare med tumörer/cancersjukdom. Om din tollare drabbats av tumör/cancer, tag kontakt med Henrik Rönberg på SLU så bistår han med information om vad projektet skulle vilja ha hjälp med. Om din hund skulle behöva operera bort en tumör, så ta kontakt med Henrik innan operation, så vägleder han din hunds veterinär om vilka prover forskarprojektet skulle behöva ta del av.

Under 2025 publicerades en studie från SLU, på MCT (MastCellTumör), som grundat sig på över 600 000 hundar, från Agria breeder profile 2011 - 2016. Resultaten visar att risken att drabbas varierar kraftigt mellan olika raser. Tyvärr visar studien att Tollarna är en de av raser som återfanns på fem-i-topp-listan för studien.

Breed	Incidence per 10,000 DYAR (95%CI)	RR (95%CI)
Dogo Argentino	155.8 (50.6 - 363.6)	30.0 (9.70 - 70.2)
Boxer	49.0 (35.4 - 66.0)	9.78 (7.02 - 13.3)
Bullmastiff	45.8 (18.4 - 94.5)	8.83 (3.54 - 18.3)
Cane corso	26.4 (12.7 - 48.6)	5.10 (2.44 - 9.43)
Nova Scotia duck tolling retriever	24.5 (16.6 - 35.0)	4.82 (3.23 - 6.93)

DEN – Degenerative Encefalopati

Inga nya fall av DEN fall har kommit till kännedom under året. Fortsatt uppföljning av utvecklingen i rasen. Mer information om DEN hittar ni på klubbens hemsida.

Utifrån avelsrekommendationerna för DEN visade, för kullar registrerade under 2025, att alla kombinationer hade en eller två DNA-testade/hereditärt fri testade föräldradjur.

CLAM (Cardiac Laminopathy)

Under hösten 2023 släpptes forskarrapporten för CLAM. Testet är framtaget av forskargruppen på UC Davis under ledning av PhD DVM Danika Lynne Bannasch, även tollaruppfödare.

CLAM är en allvarlig sjukdom utan bot för sjuka individer, som till dagens kännedom dör av att hjärtat stannar och blir inte äldre än ca 1,5 år.

Utifrån forskarrapporten och den allvarliga utgången för sjukdomen beslutade Tollarklubben att lägga till CLAM i avelsrekommendationerna i linje med DEN, i syfte att motverka att denna svåra sjukdom sprider sig i populationen. Ett av avelsdjuren i en kombination rekommenderas att vara testad Normal/Clear alternativt hereditärt fri. I dagsläget finns en handfull inrapporterade CLAM carrier i den svenska populationen. Tack vare dedikerade tollarägare låtit sina tollare DNA-testats för CLAM känns det som vi har ett bra utgångsläge framöver, då endast fåtalet individer visat sig vara anlagsbärare.

Utifrån avelsrekommendationerna för CLAM visade, för kullar registrerade under 2025, att 64% av kombinationerna hade en eller två DNA-testade/hereditärt fri testade föräldradjur.

Övriga rasspecifika DNA-test

Under 2025 fick rasen två rasspecifika DNA test.

PCD (Primär ciliär dyskinesi) är en ärftlig sjukdom som påverkar cilierna i kroppen, vilket påverkar slemtransporten och ökar risken för infektioner. Symtom inkluderar kroniska luftvägsproblem, nedsatt fertilitet och andra lungrelaterade tillstånd. Sjuka individer har påträffats i en kull i Tyskland. Svenska hundar förekommer i stamtavlan bakåt. Utifrån de testresultat som delgetts, så ser det i dagsläget ut att ha en mindre spridning. Klubben fortsätter såklart att bevaka utvecklingen.

Det andra DNA-testet som lanserades under 2025 gäller en ögonsjukdom – **X-länkad PRA**.

X-länkad PRA är en speciell form i jämförelse med andra former av PRA, eftersom mutationen är lokaliserad på X-kromosomen. Hanhundar har bara en X-kromosom, så de kommer alltid att vara sjuka om genen är muterad. Hos tikar, som har två X-kromosomer, där behöver bägge X-kromosomerna uppvisa mutationen för att de ska påvisa XL-PRA. Därför rekommenderas att man inte avlar på tikar som är anlagsbärare. Denna form av PRA hittades under hösten 2025 hos några enstaka individer i den engelska populationen. Inväntar vetenskaplig rapport för mer information. Tollarklubben fortsätter att bevaka utvecklingen och återkommer med mer information när denna finns tillgänglig.

DNA-test för **CDDY and IVDD** lanserade under 2018. Då testet ger kännedom om både CDDY samt IVDD status hos individen och nedärvs semi-dominant för CDDY och dominant för IVDD. Detta medför att mot bakgrund av hur man tolkar Svenska Jordbruksverkets regler och förordningar kring avel, är detta i dagsläget inget Tollarklubben kan rekommendera sina medlemmar att testa för. Mer info om CDDY finns på hemsidan.

CDMC (Cerebellar Degeration-Myositits Complex) är en neurologisk sjukdom som upptäcktes under 2022. Klubben följer såklart utvecklingen av sjukdomen, och tack vare möjligheten att DNA-testa, har vi idag inga fler kända fall. Idag finns ingen behandling för sjukdomen, mer än understödande, vilket leder till att sjuka individer får en begränsad livskvalitet. I dagsläget är rekommendationen att det är varje uppfödare och hanhundsägares ansvar att innan en parningskombination göra en egen riskbedömning om man vill/ska DNA-testa för CDMC. Mer information finnas på hemsidan.

JADD (Juvenil Addison)

Rasspecifikt DNA-test där arvs gången följer autosomt recessivt mönster dock ej med full penetrans. Fåtalet individer i den svenska populationen är testade affected. Då DNA-testet inte har full penetrans för individer med DNA-resultat affected, så är rekommendationen i dagsläget att det är varje uppfödare och hanhundsägares ansvar att innan en parningskombination göra en egen riskbedömning om man vill/ska DNA-testa för JADD. Om en individ uppvisar symptom i linje med Addison och är under 1,5 år, rekommenderar man att DNA-testa tillsammans med veterinärens utredning för att få en så bra helhetsbild av individens sjukdomsbild. JADD visar liknande symptom som Addison (sk. Late onset), men verkar ha olika genetiska mönster. Behandlingsbar livslång medicinering.

Övrigt

Övriga inrapporterade anomalier under året: SRMA, IMRD, IBD, allergi, Epilepsi, patellaluxation.

Eventuellt inkorsningsprojekt

Utifrån antagen motion på klubbmötet 2025 har det under året tillsatts en grupp för att undersöka hur och om ett eventuellt inkorsningsprojekt skulle kunna tillföra rasen, då genetisk variation är av största vikt för rasvård. Information inhämtad via kontakt med SSRK avels kommitté, kontakt med andra rasers avelsansvariga som genomfört inkorsningsprojekt för sina raser, samt kommunikation med bl.a Finska tollarklubben som även de tittar på ett eventuellt inkorsningsprojekt. Adjungerad genetisk sakkunnig kopplat till projektet, underlag i form av bl.a agria breed profile, samt andra hälso underlag har tagits fram och är under framarbetande. Artiklar i tollaren ang. Projektet samt vad rasvård innebär. Enkät har legat ute på klubbens hemsida under hösten 2025 samt påannonserats i tollaren. Enkät svar kommer att bearbetas under 2026.

RAS – Rasspecifik avelsstrategi

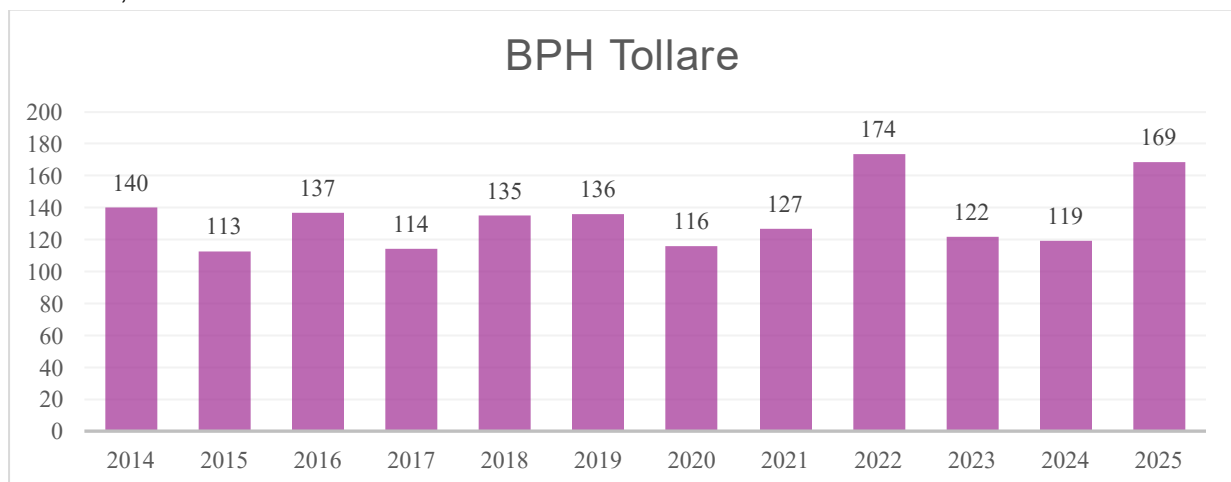
Underlag för revidering av RAS har påbörjats under 2025 och kommer att slutföras under 2026. SSRK är informerad om rasens påbörjade arbete med RAS.

Funktion och mentalitet

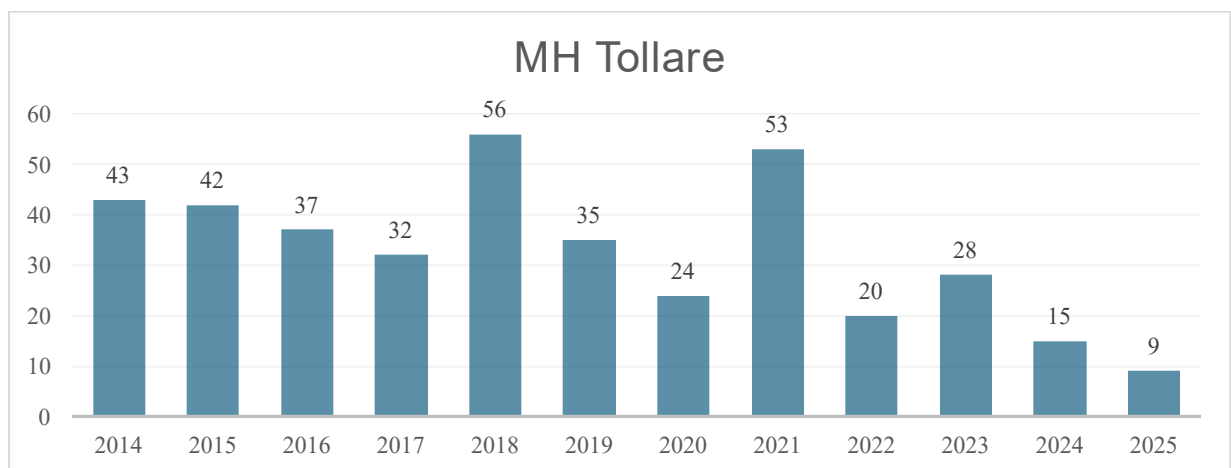
Under 2025 deltog 169 svenskregistrerade Tollare på BPH (Beteende- och Personlighetsbeskrivning Hund), fördelade på 74 hanar och 91 tikar. Utöver dessa har även 7 Norskregistrerade individer beskrivits på BPH

Fyra individer har avbrutet BPH, en hane och tre tikar, och samtliga avbrutna pga rädsla. Dessa fyra avbrutna individerna under året motsvarar 2,37% av de deltagande individerna under 2025. Genomsatt för avbrutna BPH (2015 – 2024) under en 10 års period ligger på 3,15%.

I genomsnitt så beskrivs 47,31 % av en årskull inräknat både BPH & MH. Tittar man enbart på BPH är siffran 38,89%.

Under 2025 deltog 9 (3+6) tollare på MH. Samtliga med känd mental status.

Under 2025 beskrevs 95% av tollarna på BPH och resterande 5% på MH.

Utfall för genomförd BPH alt. Känd mental status MH för kullar registrerade 2025

22 av 38 kullar har två föräldrar med genomförd BPH alt. känd MH status (58%)

13 av 38 kullar har en förälder med genomförd BPH alt. känd MH status (34%)

3 av 38 kullar har ingen förälder med genomförd BPH alt. känd MH status (8%)

Not: Enligt Avelspolicyn, som grundar sig på RAS, använda avelsdjur som har genomförd BPH alt. känd mental status på MH. 58 % av kullarna har två föräldradjur som infriar strävan enligt avelspolicyn

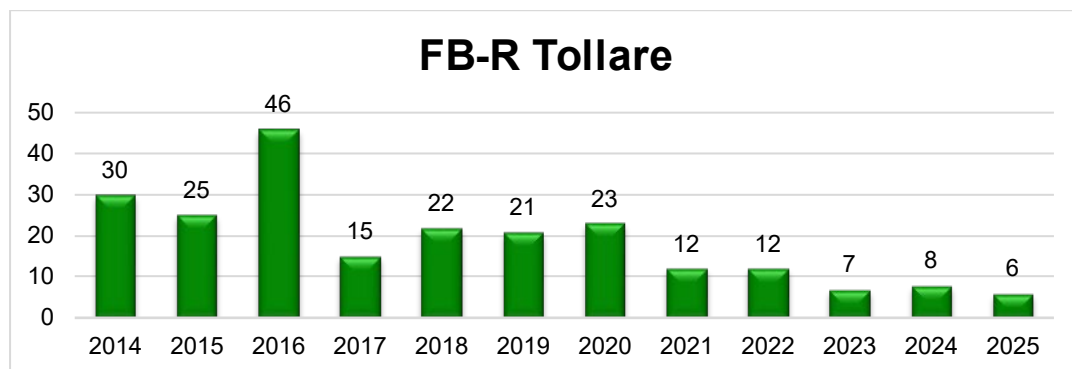
Mentalindex

I början av 2025 infördes Mentalindex för tollare. Mentalindex består av fem olika index, som utgår från egenskapsgrupperna: socialitet, lekfullhet, miljötrygghet, hotfullhet och förarorientering. Den sista egenskapsgruppen är unik för tollarna.

Under 2025 fick vi tre uppdateringar för mentalindexvärdena för rasen av SKK, vilka publicerats på klubbens hemsida. En enklare modell för att titta på utfallet för en tilltänkt kombination finns på hemsidan, men man behöver ladda ner Excell filen som mentalindexvärdena ligger i för att kunna få ut värden.

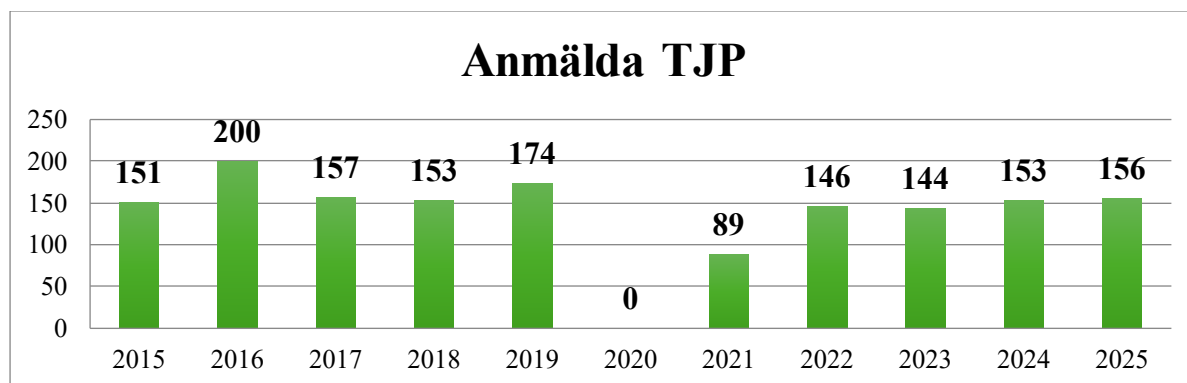
FB-R

2025 deltog 6 Tollare, (samtliga tikar) på funktionsbeskrivning för retriever. En av dessa individer, har avbrutet FB-R, resterande har genomförd FB-R.

Jakt

2025 års Tollarspecial genomfördes i Hishult.

Statistik för **startande** på Specialens officiella Tollingjaktprov 2010-2025

	Prov	Antal starter	Nkl	Ökl	Ekl	NS	G	VG	E	% pris	% Exc
2010	Kolmården	76	49	27	-	33	10	12	21	56,6	27,6
2011	Sälen	78	43	35	-	31	16	18	13	60,3	16,7
2012	Öland	86	48	23	15	56	10	9	11	34,9	12,8
2013	Skåne mitt	112	55	45	12	70	19	12	11	37,5	9,8
2014	Hishult	119	68	30	21	58	30	13	18	51,3	15,1
2015	Sälen	133	83	34	16	41	14	11	17	31,6	12,8
2016	Forsvik	160	98	44	18	71	37	22	30	55,6	18,8
2017	Laholm	134	67	43	24	69	25	17	23	48,5	17,2
2018	Muskö	118	61	35	22	63	19	9	27	46,6	22,9
2019	Sälen	140	74	38	28	85	17	22	16	39,3	11,4
2020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2021	Forsvik	76	38	18	20	44	7	12	13	42,1	17,1
2022	Ännaboda	126	71	31	24	74	19	17	16	41,3	12,7
2023	Skåne	129	74	37	18	70	17	21	21	45,7	16,3
2024	Falun	136	69	42	25	81	25	16	18	40,4	13,2
2025	Hishult	119	46	51	22	70	16	10	23	41,2	19,3

SSRK jaktprov

Under 2025 har 5 st praktiska Tollingjaktprov hållits i SSRK:s regi.

Under året har 4 nya Tollingjaktchampions utsetts.

J NORD UCH NORD VCH SE J(T)CH SE UCH SE VCH Agrosofens Bicykleta – Roger Svensson

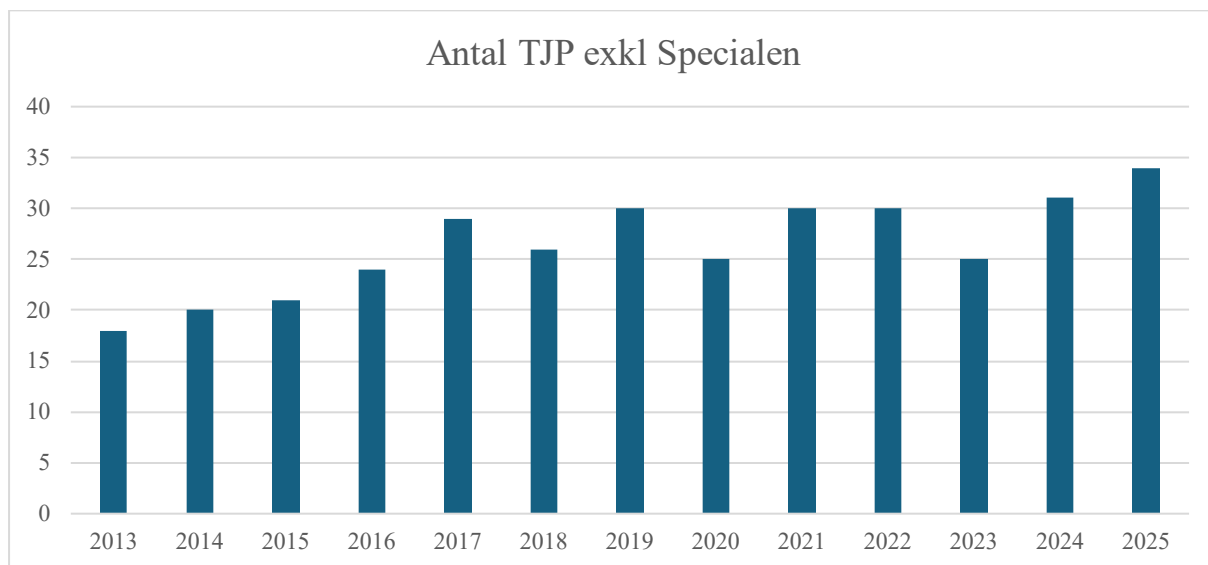
J RLD F RLD N SE J(T)CH SE VCH Inlicios Witch Abroad – Chatrin Molin

J SE J(T)CH Fågelsjöns Gåta – Malin Goding

J FDI HTM I RLD N&F&A SE RALLYCH LD STARTKLASS SE J(T)CH SE UCH Chrilikas Mission to the Moon – Moa Rosén

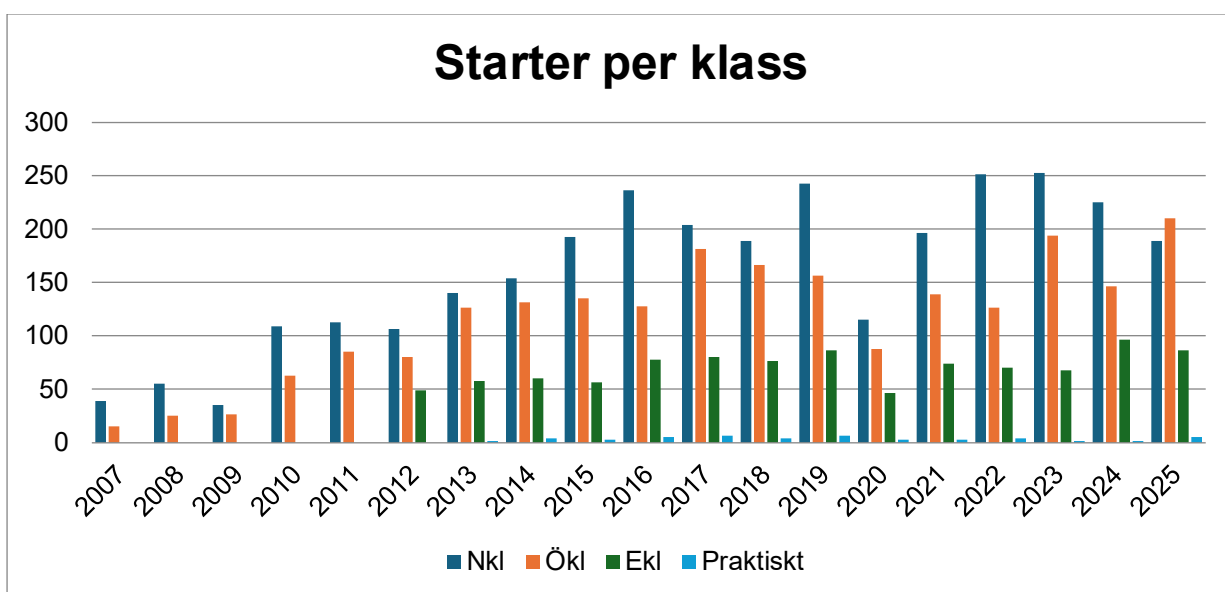
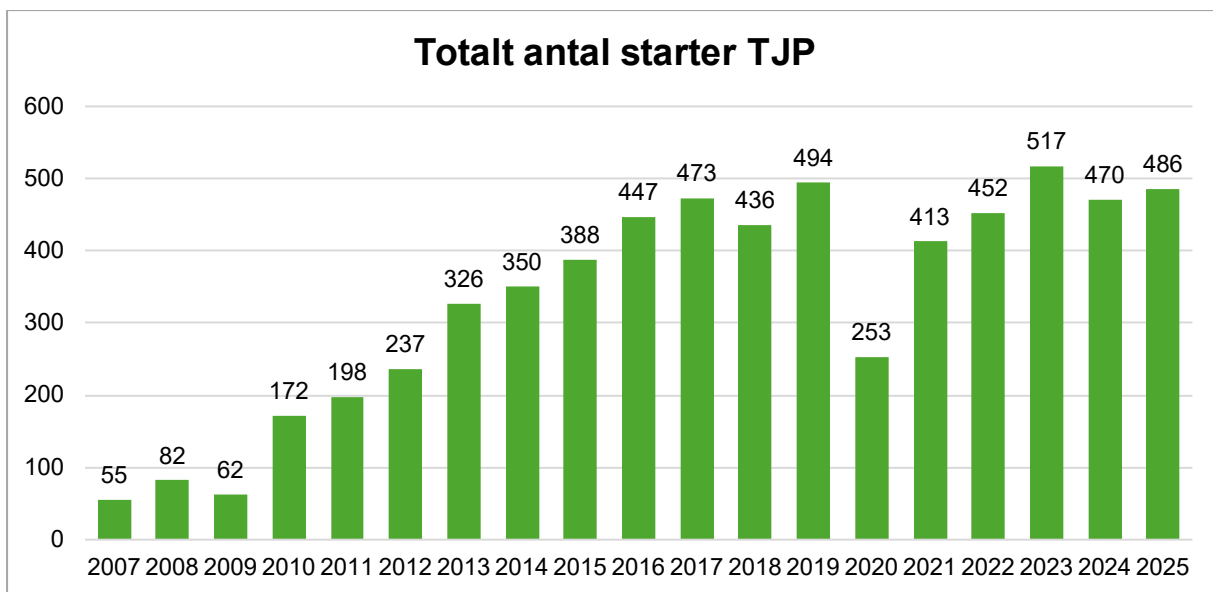
Totalt kunde 34 prov genomföras under 2025 i SSRKs regi

Totalt 367 startande, 143 starter i NKL, 159 starter i ÖKL och 65 starter i EKL. (dvs starter exklusive Tollarspecialen).

Starter inklusive Specialen 2025

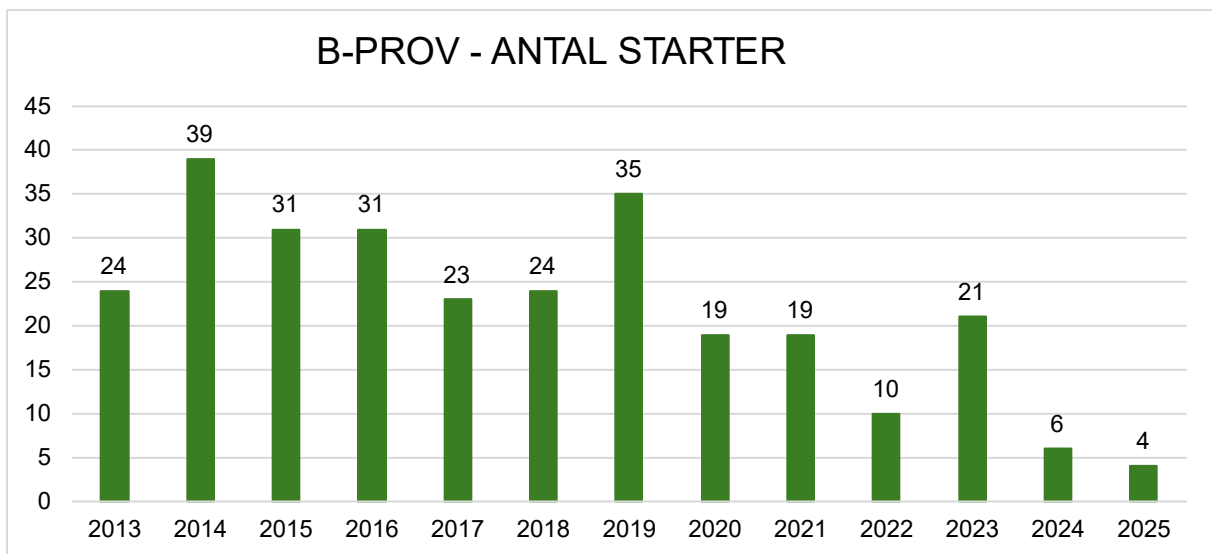
	Antal hundar	Nkl	Ökl	Ekl	Tot	Not Sufficient	Good	Very good	Excellent	% Pris	% 1:or
2013	161	140	126	58	324	144	72	54	54	55,6	16,7
2014	166	154	131	61	346	156	73	49	68	54,9	19,7
2015	187	193	135	57	388	180	68	60	80	53,6	20,6
2016	212	221	132	75	428	192	79	70	87	55,1	20,3
2017	197	204	181	81	466	221	96	67	82	52,6	17,5
2018	188	189	166	77	432	223	76	60	73	48,4	16,9
2019	204	243	157	87	487	258	81	67	81	47,0	16,6
2020	114	115	88	47	250	124	46	37	42	49,6	16,8
2021		197	139	74	410	223	54	62	68	45,2	16,7
2022	190	251	126	71	448	219	80	76	72	50,9	16,1
2023	213	252	194	68	515	263	91	85	74	48,5	14,4
2024		225	147	96	468	254	73	16	66	45,7	14,1
2025		189	210	87	486	244	78	64	100	49,8	20,6

B-Prov

Under 2025 har 4 Tollare startat 4 st gånger på B-prov Retriever

	Antal starter	Nkl	Ökl	Ekl	Not Sufficient	Good	Very good	Excellent	% Pris	% 1:or
2013	24	15	8	1	10	6	5	3	58,3	12,5
2014	39	22	17	0	20	9	7	3	48,7	7,7
2015	31	20	7	4	15	9	2	6	54,8	19,4
2016	31	13	14	4	9	7	8	7	70,9	31,8
2017	23	15	4	4	12	4	3	4	47,8	17,4
2018	24	17	3	4	12	8	2	2	50,0	8,3
2019	26	20	3	3	13	7	2	4	50,0	15,4
2020	17	13	2	2	11	2	3	1	35,3	5,9
2021	16	12	2	2	6	3	3	4	62,5	25,0
2022	11	11	0	0	7	2	1	1	36,4	9,1
2023	21	19	2	0	9	3	7	2	57,1	9,5
2024	6	6			1	2	0	3	83,3	50
2025	4	4			2	2			50	0

A-prov

En tollare har startat på A-prov under 2025, det var Poker D'Assi Di Casa Toller och Giulia Chiatti, de tilldelades ett Very good i Öppen klass.

Jaktprovfilm

Under 2025 har det spelats in en film om tollingjaktprov med fokus på nybörjarklass. Syftet med filmen är att enkelt kunna informera nya valpköpare och nybörjare inom jaktprov hur provformen går till. Sydvästtollarna har skrivit manuset, Areskoug filmproduktion har stått för produktionen och filmen spelades in på Wanmåda hundkommunikations marker.

Jaktprovregler

Tollarklubben har haft en representant i Malin Kånåhols i revideringsarbetet av både tollingjaktprovsreglerna och de övriga retrieverprovsreglerna under 2025.

Övrigt

Tollare har under 2025 varit framgångsrika i olika grenar inom hundvärlden:

I Rallylydnads SM deltog Liljeängens Wild Sun och Stina Hedström, de kom på 23e plats av 101 startande.

I Lydnads SM deltog Arbetsviljans Vaniljhjärta med Elisabeth Nordqvist Lundberg.

I Agility SM deltog Wildbird Duvhök af Storma med Johanna Nilsson som tog sig till final och River Fox Tabasco af Nändy med Erica Steding.

I Nosework SM deltog Rödtottarnas Sjöbuse med Ros-Marie Dellgran.

De aktiviteter som beskrivs ovan i verksamhetsberättelsen ligger alla i linje med klubbens strategier för rasens bevarande (beskrivna i RAS-dokumentet) och klubbens verksamhetsplan. Styrelsen har som uppgift att tillsätta resurser till klubbens centrala insatser vad gäller information, utbildning, anordnande av prov etc, men sedan sker den konkreta verksamheten med medlemmarnas egen vilja och arbetsinsatser.

Styrelsen vill här tacka alla medlemmar och andra som bidragit till ett positivt år för Tollarklubben!

Styrelsen för Nova Scotia Duck Tolling Retrieverklubben

Åsa Roosqvist

Carina Boijertz

Romy Jonsson

Malin Kånåhols

Therese Knutsson

Gunliz Bengtsson

Henrietta Hellström

Louise Blomqvist

Tyra Löfqvist

Rasspecifik avelsstrategi RAS för Nova Scotia Duck Tolling Retriever, Tollare

Uppföljning 2025

Rasens population/avelsstruktur

Mål

Långsiktiga mål

Att bevara och öka kunskaperna hos uppfödare och hanhundsägare så att all avel bedrivs på ett sådant sätt att vi dels bevarar och utvecklar tollarens rasspecifika egenskaper, samt dels begränsar risken för att sprida anlag för sjukdomar och defekter vidare inom populationen.

Kortsiktiga mål

- Att rasen ska ha en genomsnittlig inavelsgrad under 2% - Den genomsnittliga inavelsgraden låg under 2025 på 0,6% Den senaste tioårsperioden ligger genomsnittet på 0,59 %
- Att öka avelsbasen och den genetiska balansen i rasen - Genom att belysa vikten (i exempelvis verksamhetsberättelsen, artiklar i Tollaren, information på hemsidan) av att använda så många olika individer som möjligt i avel. Barnbarnslistan samt införandet av Släktskapsindex är två verktyg där det ges en överskådlig bild av populationen. Under 2024 övergick K9data till The Breed Archive. Detta gav flera funktioner än innan bl.a. pCOI för respektive land och totalt över populationen.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Ingen parning ska överskrida 3% i inavelsgrad över fem generationer – Enstaka kullar mellan 1-2% beräknat utifrån SKKs avelsdata.
- Öka spridningen av antal hanhundar i aveln och öka användningen av äldre hanhundar som ej gått i avel tidigare.
Två hanar har 2 respektive 3 kullar efter sig under 2025 Dessa står för 10,3% av de registrerade valparna under 2025.
25 hanar har vardera en kull registrerade valpar efter sig under 2025.
25 hanar har haft sin första svenskregistrerade kull valpar under 2025.

Under 2025 har 6 utlandsregistrerade hanar använts i avel. Därutöver har 2, sedan tidigare, importerade hanar registrerad kull under 2025

Äldsta hanen som haft en kull valpar under 2025 var 11 år

Yngsta hanen som haft en kull valpar under 2025 var 2 år och ca 1 månad.
Medelåldern för en hane med registrerad valpkull under 2025 var ca 5,5 år.

- **Vid avelsplanering ta hänsyn till barnbarnskurvor.** En ny hane seglade upp på listan 2023, River Fox Red Fire of Texmo född 2013 med 146 barnbarn. Han återfinns i stamtavlan hos 20% av de registrerade kullarna under 2023. Ingen förändring på barnbarnslistan utifrån SKKs avelsdata för 2025 är registrerade valpkullar.

Klubben följer statistiken kring barnbarnskurvor och den publiceras i den årliga verksamhetsberättelsen.

- **Utvärdera och följ kullstorleken i rasen.** Klubben följer statistiken kring kullstorlekar och den publiceras i den årliga verksamhetsberättelsen.

Den genomsnittliga kullstorleken räknat på antal registreringar under 2025 låg på 5,63 valpar/kull, importer ej medräknade, med en variation mellan 2 till 10 valpar/kull.

2025 års kullgenomsnitt ligger under genomsnittet som är 5,9 valpar/kull räknat över en 30 (1995 – 2025) årsperiod. Kullgenomsnittet de sista 10 åren (2015 – 2025) ligger på 5,7 valpar/kull.

Vanligast kullstorleken under 2025 innehöll 6 valpar.

- **Bevara och öka kunskapen om genetik utifrån ett rasperspektiv.** Klubben har gett tips om webinarier som SKK arrangerat som belyst ämnet generellt om avel och genetik. Har även publicerat artiklar i Tollaren, samt hemsidan finns information om avelsverktyg.

- **En hanhund bör inte ha mer än 3 kullar innan de två första kullarna uppnått två års ålder.** Det är för att ge möjlighet till både hanhunds- och tikägare att utvärdera avkommorna. Klubben följer upp detta och enbart enstaka individer har haft mer än två kullar innan de första kullen/kullarna hunnit fylla två år.

RAS - Hälsa

Mål

Långsiktiga mål

Det långsiktiga målet är att minska sjukdomar och defekter i rasen.

Kortsiktiga mål

Att frekvensen av de uppmärksammade hälsoproblemen ej ska öka under den närmaste femårsperioden. Utvärderingar visar på att dessa inte ökar enligt Agria Breed Profile och SLU (när det gäller SRMA/IMRD). Däremot har två nya DNA-tester lanserats då två nya sjukdomar upptäcktes 2025 på rasen PCD och XL-pra. Under 2025 publicerades en studie från SLU, på MCT (MastCellTumör), som grundat sig på över 600 000 hundar, från Agria breeder profile 2011 - 2016. Resultaten visar att risken att drabbas varierar kraftigt mellan olika raser. Tyvärr visar studien att Tollarna är en av de fem-i-topprasererna för studien.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- **Fortsätta arbeta med att minska de autoimmuna sjukdomarna i rasen, samarbeta med SLU.** Klubben har länge stöttat SLU i sin forskning kring Tollarsjuka men även cancer.
- **Arbeta med att förbättra det allmänna hälsotillståndet i rasen.** Klubben utvärderar hela tiden hälsoläget och följer statistik samt forskarrapporter etc.
- **Utvärdera kullstorleken i rasen.** Klubben följer statistiken kring kullstorlekar och den publiceras i den årliga verksamhetsberättelsen
- **Bevara och öka kunskapen om DNA-testers påverkan i avelsarbetet, populationen och genetiken med hänvisning till SKKs policyuttalande för DNA-tester.** Klubben har endast rekommendationer för tre DNA-tester. Dessa tre DNA-tester tas upp i klubbens RAS (avelspolicy) som rekommendation inför avel (prcd-PRA, DEN & CLAM). Rekommendationen är att ett av avelsdjuret ska ha känd (fri) status. Carrier får användas i avel (med fri partner) för prcd-PRA, DEN & CLAM vilket gör att enbart sjuka djur utesluts från avel.
- **Att alla parningar rekommenderas ha ett preliminärt HD-index på minst 100 enligt SKKs rekommendation för HD-index.** Finns med i klubbens avelspolicy, klubben följer också hur det efterlevs och det publiceras i den årliga verksamhetsberättelsen.
- **Att inte använda hund med ED i avel och inte dubbla ED belastade linjer.** Klubben följer hur detta ser ut för alla parningar och det publiceras i den årliga verksamhetsberättelsen.
- **Att minst ett avelsdjur ska ha känd DNA-status med fritt resultat avseende prcd-PRA enligt SKK riktlinjer.** Klubben följer hur detta ser ut för alla parningar och det publiceras i den årliga verksamhetsberättelsen.

- 🐾 Att hundar med allvarliga och/eller ärftliga ögonsjukdomar inte ska användas i avel samt att avelsdjur är ögonlysta inom 12 mån före parningstillfället. Hund som uppnått 8 års ålder behöver bara ögonlystas en gång efter 8 års ålder. Klubben följer hur detta ser ut för alla parningar och den publiceras i den årliga verksamhetsberättelsen.
- 🐾 Att minst en förälder är DEN-testad med fritt resultat och att sjuka hundar inte används i avel. Klubben följer hur detta ser ut för alla parningar, och det publiceras i den årliga verksamhetsberättelsen.

RAS - Mentalitet och funktion

Mål

Långsiktigt mål:

Det långsiktiga målet är att ha mentalt sunda och stabila hundar som fungerar på ett bra vis, såväl under jakt som i samhället. Samt arbeta för att behålla dess jaktliga egenskaper och utveckla tollaren som en jakthund.

Kortsiktiga mål:

- Att visa på att klubben lägger vikt på mentalitetsfrågor och utvärdering av tollarens jaktliga egenskaper. Under 2024 infördes Mentalindex för rasen med fem egenskapsgrupper. Under 2025 har tre uppdateringar publicerats på hemsidan avseende MI utifrån BPH beskrivna individer.
- Att öka intresset och medvetenheten för mentalitet och jaktliga egenskaper och dess samband. Klubben har arbetat och arbetar för att hundar ska genomföra BPH eller MH, vi följer statistiken och vi har arbetat tillsammans med SKK för att införandet av Mentalindex under 2024, och fortsatt informera om Mentalindex 2025.
- Definiera den riktning avelsarbetet för mentalitet bör ta. Inte gjort, men då MI införts under 2024 blir det klarare strategier för uppfödare att arbeta med mentaliteten.
- Att öka andelen tollare och avelsdjur som genomför en mentalitets beskrivning inom en femårsperiod. Andelen Tollare som genomför BPH/MH är förhållandevis högt. Klubben arbetar för att bevara den nivå vi har idag och bör fortsätta att uppmuntra tollarägarna att få sin tollare beskriven på BPH. I genomsnitt beskrivs 47,31 % av en årskull inräknat både BPH & MH. Tittar man enbart på BPH är siffran 38,89%. 58 % av kullarna har två föräldradjur som infriar strävan enligt avelspolicyn

Att öka andelen tollare och avelsdjur som har sina jaktliga egenskaper prövade inom en femårsperiod. Andelen Tollare som prövas i jaktprov är förhållandevis högt. Klubben verkar tillsammans med SSRKs Tollingjaktkommitté för att stötta provverksamheten i syfte att få till ännu fler provtillfällen.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Att öka intresset genom att kontinuerligt informera och framhålla rasens historiska bakgrund och utveckling genom Tollarklubbens samtliga informationskanaler. Genomförs på såväl hemsida som i klubbens tidning.
- Kontinuerligt informera och öka kunskapen om sambandet mellan mentalitet, funktion och samhällets krav där mental- och funktionsbeskrivningarnas betydelse för rasens bevarande, utveckling och som avelsverktyg är av stor vikt. Genom införandet av Mentalindex kommer intresset och efterfrågan om kunskap att öka.

- [Att genom samverkan arbeta fram handlingsplan om hur bevara och utveckla tollarens mentalitet.](#) Behöver påbörja detta arbete. Analyser av det under 2024 introducerade Mentalindex kommer att ge fortsatt underlag.
- [Fortsätta arbeta med att öka intresset för tollarens jaktliga funktion.](#) Klubben verkar för att stötta provverksamheten i syfte att få till ännu fler provtillfällen så att ännu fler kan pröva sina hundar jaktligt. Klubben arbetar tillsammans med alla aktivitetsgrupper för att få ännu fler valpköpare och nybörjare att besöka aktivitetsgruppernas träffar för att skapa intresse till att arbeta jaktligt med sin hund. Under 2025 lanserades filmen om Tollingjaktprov som klubben tagit fram från egna led. Denna finns publicerad på hemsidan samt uppmärksammas på klubbens officiella facebook sida.
- [Stimulera till att så många som möjligt deltar i praktisk jakt med sina tollare.](#) Klubben verkar för att det förs in artiklar i klubbens tidning Tollaren, som inspiration för praktisk jakt med sin Tollare.
- [Öka fokusering på att utvärdera jaktliga egenskaperna på ett jaktprov än den resulterande prisvalören.](#) Klubben har sedan länge arbetat med att analysera domarutlåtanden från tollingjaktprov för att se var som brister och bör utvecklas.
- [Fortsatt aktivt arbeta för utveckling av utvärderingsverktyg av tollarens jaktliga egenskaper tillsammans med uppfödare, tollarägare och SSRK.](#) Klubben har sedan länge arbetat med att analysera domarutlåtanden från tollingjaktprov för att se var som brister och bör utvecklas.
- [Uppmuntra samtliga uppfödare att noggrant beakta tikens och hanhundens jaktliga egenskaper i avelsarbetet.](#) Klubbens uppfödare har en hög medvetenhet om rasens ursprung som jakthund och inspirerar och motiverar valpköpare att träna sin hund för jakt eller jaktprov. Klubben arbetar aktivt för artiklar i klubbens tidning Tollaren avseende jakt eller jaktprovsverksamhet.
- [Arbeta med att öka antal tollare med hög nyfikenhet samt minska antalet med kvarstående rädslor och oro i funktion och vardag.](#) Arbetet med MI kommer att tydliggöra dessa önskemål för uppfödarna så de kan bevara/alt öka/minska beteenden på sikt.
- [Stimulera till fler träningstillfällen och ökade utbildningsinsatser i tex klubbens aktivitetsgrupper och verka för att kunna erbjuda Prova-på jaktprov vid aktivitetsgruppträffar samt Tollarspecialen.](#) Klubben arbetar tillsammans med alla aktivitetsgrupper för att få ännu fler valpköpare och nybörjare att besöka aktivitetsgruppernas träffar för att skapa intresse till att arbeta jaktligt med sin hund.
- [Fortsatt arbete med kontinuerliga uppföljningar av jaktprovsprotokoll samt noga följa utvecklingen och arbeta fram en konsekvensanalys på lång sikt.](#) Klubben har sedan länge arbetat med att analysera domarutlåtanden från tollingjaktprov för att se vad som brister och bör utvecklas.

RAS - Exteriör

Mål

Långsiktigt mål:

Det långsiktiga målet är att arbeta med siktet inställt på sunda och funktionella hundar.

Kortsiktigt mål:

- Att hos uppfödare och exteriördomare öka förståelsen för sambandet mellan konstruktion och funktion. Detta görs i dels klubbens domarkompendium men också i samband med exteriördomarkonferenser. Klubbens domarkompendium (tidigare benämnt raskompendium) reviderades inför SSRKs exteriördomarkonferens som genomfördes hösten 2025. Tätt samarbete med rasrepresentanten Anne-Chatherine "Ancan" Edoff i samband med framtagandet av filmen som användes vid exteriördomarkonferensen.
- Utvärdera exteriören i hela rasen vilket innefattar även hundar som enligt rasstandarden har diskvalificerande fel. På Tollarspecialens utställning ingår en klass för hundar med diskvalificerande fel. Kanske ska vi fundera över att dels erbjuda gratis anmälningsavgift till den klassen men också marknadsföra tydligare och varför.
- Få klarhet i om rasen storleksmässigt förändras gentemot rasstandarden. Storleksmätningar görs med ca 5 års intervall. Visar inte på några negativa trender.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Vi ska fortsätta verka för att tollaren inte delas upp i en jakttyp och en utställningstyp. Kontinuerligt arbete med alla uppfödare liksom bevakning av hur exteriörbedömningarna utfaller. Detta är extra viktigt i samband med en exteriördomarkonferens.
- Informera och utvärdera utvecklingen av rasens exteriör och dess samband mellan konstruktion och funktion. Detta görs i dels klubbens domarkompendium men också i samband med exteriördomarkonferenser. Vid klubbmötet 2025 workshop, informerades om vikten att ha en sund anatomisk konstruktion för att vara en funktionellt hållbar tollande apportör.
- Utveckla dialogen med exteriördomarna, skicka raskompendium till nya exteriördomare samt fortsatt ställa krav på nya exteriördomare att delta på Tollingjaktprov för att bifalla auktorisation. Krav från klubben vid förfrågan om auktorisation, en förfrågan som alltid ska tilldelas klubben enligt delegering av rasansvaret.
- Fortsätta arbeta för att så många tollare som möjligt ställs ut på officiell utställning, exteriörbeskrivs eller deltar på Tollarspecialens utställning då det där är en unik möjlighet att bedöma ett stort antal svenska och utländska tollare samt att även hundar med diskvalificerande fel kan delta. Antalet anmälda till TS utställning är lägre än före pandemin,

vilket delvis beror på lägre antal födda valpar de senaste åren, dock måste klubben arbeta mer med marknadsföringen av hela TS men specifikt utställningen.

- **Genomföra mätning av hundarna på två Tollarspecialer under en tioårsperiod, med en sammanställning och konsekvensanalys som arbetas fram på sikt. Genomfört 2016 samt 2022.**
- **Utvärdera utställningskritiker och försäkringsstatistik för att eventuellt lokalisera ohälsosamma exteriöra avvikelser gällande konstruktion, funktion och hälsa. Klubben har under ett antal år analyserat domarutlåtanden från tollingjaktprov. Arbeta pågår med att finna ett bra sätt att utvärdera exteriörkritiker. Under 2025 har arbetet med att ta fram underlag inför 2026 års revidering av RAS.**